

*Κυριότατος της Βουλίας
& κ. κ.*



ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΗΜΕΤ

ΕΚΛΕΚΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

(1 Νοεμβρίου 1884 — 31 Οκτωβρίου 1885).



ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ ΕΚΛΕΚΤΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ



ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΕΤΗΣΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑΣ:

Ἐν Ἀθήναις δρ. 5. — Ταῖς ἐπαρχίαις δρ. 6. — Τῷ ἐξωτερικῷ φρ. 10.

ΣΗΜ. — Αἱ συνδρομαὶ ἀρχοῦνται ἀπὸ 1ης Νοεμβρίου. — Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται κατὰ πᾶσαν ἐποχὴν, λαμβάνουσι δὲ τὰ φύλλα ἀπ' ἀρχῆς τοῦ ἔτους. — Ἐκαστος τόμος περιλαμβάνει 52 ἢ 53 φυλλάδια.



ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

1857

ΕΚΛΕΚΤΑ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ



ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ «ΚΟΡΙΝΘΗΣ»

3.—Ὀδὸς Πατησίων—3.

1885

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΑ

• **Η Βασίλισσα Μαργώ**, μυθιστορία 'Αλεξάνδρου Δουμά, Μετάφρασις Α. Σκαλίδου, σελ. 1, 9, 17, 25, 33, 41, 49, 57, 65, 73, 81, 89, 97, 105, 113, 121, 129, 137, 145, 153, 161, 169, 177, 185, 193, 201, 209, 217, 225, 233, 241, 249, 257, 265, 273, 281, 289, 297, 310.

• **Η Λουομένη Χανούμπεσσα**, ανατολική μυθιστορία υπό Λεϊλά-Χαρούμ, σελ. 7, 15, 23, 32, 39, 48, 54, 62, 69, 86, 93, 100, 109, 116, 124, 132, 140, 148, 156, 164, 173, 181, 188, 196, 204, 213, 221, 230, 238, 246, 254, 261, 269, 278, 284, 293, 301, 313, 324, 330, 339, 346, 353.

• **Η Λευκοφόρος**, μυθιστορία Ουίλλημ Κόλλινς, μετάφρασις Χαράλαμπος 'Αρρίτου, σελ. 305, 317, 325, 333, 341, 349, 357, 365, 373, 381, 389, 397, 405, 413, 421.

• **Η Δέσποινα Μονσορώ**, μυθιστορία 'Αλεξάνδρου Δουμά, συνέχεια τῆς βασιλίσσης Μαργώ, μετάφρασις ὑπὸ Δ*, σελ. 393, 402, 410, 418, 426.

ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Καλοβαίλης ὁ Παλληγκιώτης, ἀγγλικὸν διήγημα, μετάφρασις Ι. 'Ισιδωρίδου Σκυλίτση, σελ. 4, 12.

• Ὑπόθεσις Κωμωδίας, διήγημα 'Αλφόνσου Κάρ, μετάφρασις 'Αγγέλου Βλάχου, σ. 5, 14, 22, 29, 37.

• Ἡ Λωποδυσία τοῦ Βαλλάκ, ὑπὸ Ι. Μ. Δαμβέργη, σ. 8.

× Ἡ ἡλικία τῶν γυναικῶν, σ. 16.

× Ἡ Μορομαγία, σ. 24.

• Ἡ ὀμογάλακτος ἀδελφή, διήγημα Francois Corpée, μετάφρασις Α. Π. Κουρτίδου, σ. 30.

× Ἡ συνδιαλλαγή, ἐκ τοῦ γαλλικοῦ σ. 39.

• Ἡ Γέφυρα τοῦ Σαντίου, ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ, μετάφρασις Ι. Δαμουλιάνου, σ. 45.

× Τὸ δάσος τῆς γιῶνας, σ. 55.

† Ἡ ἀνθοπώλις τῆς Φλωρεντίας, ὑπὸ Βιρηναίου 'Ασωπίου σ. 56.

× Ἱστορία θλιβερά, διήγημα 'Αδόλφου 'Ιακωβάκη, μετάφρασις Παντολέοντος Ι. Βάλθη, σ. 63.

× Πρὸ τῶν Χριστουγέννων, κατὰ τὸ γαλλικόν, ὑπὸ Α. Β. σ. 70.

× Ἡ Βλάχα, παιδικὴ ἀνάμνησις, ὑπὸ Ν. Ι. Σταματέλλου, σ. 71.

× Νὺξ Χριστουγέννων ἐν 'Ερετία, μετάφρασις Ι. Μ. Δαμβέργη, σ. 71.

• Ἐπιαντοί: 'Ο 'Απιῶν καὶ ὁ Εἰσιῶν, ὑπὸ Ι. 'Ισιδωρίδου Σκυλίτση, σ. 75.

• Τὸ δῶρον τῆς Πρωτοχρονιάς, ὑπὸ Ι. Μ. Δαμβέργη, σ. 79.

• Ὁ Μικρὸς τεχνίτης, ὑπὸ Ν. Ι. Σταματέλλου, σ. 87.

× Ἡ νὺξ τοῦ νέου ἔτους, ἐκ τῶν τοῦ Jean-Paul, σ. 88.

• Τὸ Μετάλλιον, διήγημα Francois Corpée, μετάφρασις Α. Π. Κουρτίδου, σ. 94.

• Τὰ Ἀμάραντα Ῥόδα, διήγημα Catulle Mendès, μετάφρασις Γ. Α. Βαλαβάνη, σ. 95.

• Ὁ Τεθνεὺς Γαμβρός, μετάφρασις Ι. Π. Γεωργαντοπούλου, σ. 102, 111.

• Σύνυγος χωρὶς τὰ θέλη, ἐκ τοῦ γαλλικοῦ σ. 103.

• Αἱ τελευταῖαι στιγμαὶ τοῦ Σουλιέ, σ. 112.

• Ἰατρὸς διὰ τῆς βίας, ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ σ. 117.

× Ὁ Τετράπονος Γρεναδιέρος, σ. 119.

× Τὰ ἐπισκεπήρια, σ. 119.

• Ὁ Ναύτης, κατὰ τὸ Γαλλικόν, σ. 125.

• Ὁ ἄνθρωπος τοῦ Λευκοῦ οἴνου, ἐκ τοῦ γαλλικοῦ, σ. 127.

• Ἐρωσ αἰώνιος, μετάφρ. Ι. Δαμουλιάνου, σ. 133, 142, 149.

• Ἐν ἐπεισόδιον τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως, σ. 136.

• Θανατικὴ ἐκτέλεσις τοῦ Λουδοβίκου ΙΣΤ', ἐκ τοῦ νεωτάτου συγγράμματος τοῦ 'Εδμόνδου Βιρέ, σ. 142.

• Λακωνισμὸς, ὑπὸ Γ. Α. Βαλαβάνη σ. 152.

• Ἡ Κόρη τοῦ 'Αλιέως, μετάφρασις 'Αθ. Θ. Δαμπαδάρη, σ. 158.

• Ὁ 'Ιβάν 'Ιβάνλιεφ, ὑπὸ Ι. Π. Γεωργαντοπούλου, σ. 159.

• Εὐγνωμοσύνη, κατὰ τὸ γαλλικόν, σ. 165.

× Ἐν τῷ ὑπερφῶ μετάφρασις Π. Α. Βάλθη, σ. 168.

• Πιστόλιον τοῦ ἀγῶνος, ἀναμνήσις τῆς ἐκθέσεως τοῦ 1884, ἐπὶ τῇ 25 Μαρτίου, ὑπὸ Ι. Μ. Δαμβέργη, σ. 175.

• Τὸ τελευταῖον Πάσχα, ὑπὸ Γρηγορίου Δ. Εενοπούλου, σ. 175.

• Ἡ Ἄγνωστος, ἀλληγορία Γεωργίας Σάνδης, μετάφρασις Δ. Στάη, σ. 182, 198, 206.

• Ἡ τελευταία σελίς, ὑπὸ Ι. Μ. Δαμβέργη, σ. 184, 192, 200, 208.

• Ὁ Ἐκλεκτός τοῦ Λαοῦ, ὑπὸ Δημητρίου Γρ. Καμπούρογλου, σ. 189.

• Ἡ τύχη μιᾶς χελιδόνας, μετάφρασις Αἰκατερίνης Ζάρκου, σ. 214.

× Ὑπνωτισμὸς, σ. 216.

• Αἱ δύο ἀδελφαί, ὑπὸ Α. Δ. Καρκαβίτσα, σ. 222.

• Ὁ Μάτος εἰκῶν, ὑπὸ Α. Δ. Καρκαβίτσα, σ. 224.

† Ὁ δευτέρως ἔρωσ, ὑπὸ Γρ. Δ. Εενοπούλου, σ. 231, 236, 247.

• Παράδοχος προφητεία, σ. 232.

• Ὑπὸ τὸ γῶς τῆς σελήνης, σελ. 240.

• Ὁ Δίκαιος κατ' οἶκον, σ. 248.

• Δραματικαὶ Περιπέτειαι Βικτωρος Ουγώ, σ. 256.

• Χωρὶς ποτὲ τὰ ἰδῶσιν ἀλλήλους, διήγημα Alphonse Karr, μετάφρασις Γ. Α. Βαλαβάνη σ. 263, 271.

× Ὁ Ἥλιος, σ. 264.

• Ὁ ἐκ ψευδῶν σταθμῶν ἔρωσ, σ. 279.

• Δύο ἄνδρες σ' ἓνα ζευγάρι κάλτσες, διήγημα Amelie Perronet, σελ. 286.

• Περιοδεία τοῦ Γκούλλιβερ εἰς τοὺς Γιγαντας, ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Βροδδινιάκ, πολιτικὴ σάτυρα Swift, μετάφρασις Ἰωακείμ Βαλαβάνη, σ. 294, 303.

• Ὁ Ζωγράφος, σ. 295.

• Μάθημα ἀριθμητικῆς, σ. 301.

• Ῥονάλδος καὶ Μιζέττη, ὑπὸ Albert Delpit, μετάφρ. Αἰκατερίνης Ζάρκου, σ. 314, 321, 330.

× Ὁ πειρασμὸς, σ. 316.

† Ἡ ζήνεια τοῦ κέρδους, ὑπὸ Γρ. Δ. Εενοπούλου, σ. 339.

• Τὸ μυστήριον τῆς νήσου Πεκάρης, σ. 347, 354.

• Ἐπὶ τοῦ πλοίου, σ. 362, 370, 378, 386, 395.

• Ὁ Γάτος τοῦ Γρετρού, ἐκ τῶν τοῦ Gaston Pescheron, σ. 363.

× Ὁ ἵππος μόνον τοῦ λόγου στερεῖται, σ. 364.

• Ἡ ὄσειδης εἰκῶν, ἐκ τῶν τοῦ 'Εδγάρδου Πόε, μετάφρ. Π. Πανζ, σ. 371.

• Τὰ δύο διηγήματα, ὑπὸ Δ. Ἡλιακοπούλου, σελ. 379.

• Τὸ μυστήριον τῆς θαρούσης, μετάφρασις Κλεοπάτρας Ἰωαννίδου, σ. 387.

• Ὁ Ἀπόμαχος, ἐκ τῶν Ε. Souvestre, σ. 404.

• Γάμος ἐγγενοῦς μετὰ τῆς Ὠραίας τοῦ χαρίου, ἀγγλικὴ παράδοσις, σ. 412.

• Ὁ κληρωτός, κατὰ τὸ γαλλικόν, σ. 419.

• Ὁ σκελετὸς τῆς ὄρνιθος, σ. 427.

ΜΟΥΣΙΚΗ

• **Voce Lontana**, μελωδία τοῦ διασήμου μουσικοδιδασκάλου Platania, σ. 120.



ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΙ

ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ
ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ



ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

ΕΚΛΕΚΤΩΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΩΝ :

Ὁδὸς Πατησίων, ἀριθμὸς 3, παρὰ τὸ
τυπογραφεῖον τῆς «Κορίννης»

ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ :

Ι. ΙΣΙΔΩΡΙΔΗΣ ΕΚΥΑΙΣΘΗΣ — ΒΙΡΗΝΑΙΟΣ ΔΕΩΠΙΟΣ — ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ
ΕΜ. ΓΑΛΑΝΗΣ — ΣΠ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΣ — ΠΑΝ. ΦΕΡΜΠΟΣ — ΧΑΡΑΛ. ΑΝΝΙΝΟΣ
ΑΡ. Π. ΚΟΥΡΤΙΔΗΣ — Ν. Π. ΠΑΡΙΣΗΣ — Α. ΚΑΛΑΙΒΩΚΑΣ — Ι. Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ
ΑΔΕΦ. ΣΚΑΛΙΔΗΣ — Π. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ — ΙΩΑΚ. ΒΑΛΑΒΑΝΗΣ κλ.

ΕΤΗΘΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ :

Ἐν Ἀθήναις· δρ. δ, τὰς ἑταρχαίς 6, τὸ ἑξαμηνίον 10
ΦΥΛΛΑ προηγουμένα λεπτὰ 20.

Διευθύνονται ἀποστέλλονται ἀπέμψεται εἰς Ἀθήνας
διὰ γραμματοσφύρου καὶ χαρτονομισμάτων
παντὸς ἔθνους.



Σώσατέ με ! Σώσατέ με ! [Κεφάλαιον II']

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΜΑΡΙΩ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΔΟΥΜΑ

Α'

ΤΑ ΑΤΙΝΙΚΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΓΚΙΖΗ

Ἢν Διτέρκν, δεκάτην ὀγδόην Αὐγού-

στου τοῦ 1572, ἦτο μεγάλη ἑορτὴ ἐν Λούβρω.

Τὰ πράγματα τῶν συνήθως πενήμιων ἀρχαίων ἐκείνων ἀνακτόρων ἦσαν κατὰ-φωτὰ. Οἱ συνήθως ἔρρημοι μετὰ τὴν ἐνά-την μ. μ. περὶ αὐτὰ δρόμοι ἦσαν πλή-

ρεις περιέργων, καίτοι ἦτο μεσονύκτιον. Ἄπαν ἐκεῖνο τὸ συνωθούμενον καὶ θο-ρυβοῦν πλῆθος ὁμοιάζε πρὸς κυμαίνου-μένην θάλασσαν, ἣτις πλημμυροῦσα ἐν ταῖς ὁδοῖς Fossés-Saint-Germain καὶ As-truce ἐχόρευτο ἄχρι τῶν τειχῶν τοῦ Λού-

βρου ἀφ' ἐνὸς καὶ τῶν ἀπέναντι τούτου θεμελιῶν τοῦ μεγάρου τῶν Βουρβόνων.

Μεθ' ὅλην τὴν βασιλικὴν ἑορτὴν, ἴσως δὲ καὶ ἔνεκα ταύτης, τὸ πλῆθος ἐφαίνετο ἔχον τι τὸ ἀπειλητικόν, ἀγνοοῦν ὅτι ἡ ἑορτὴ αὕτη ἦτο τὸ προανάκρουσμα ἐτέρας, εἰς ἣν μετὰ ὀκτῶ ἡμέρας καὶ αὐτὸ θὰ προσεκαλεῖτο καὶ θὰ διεσκέδαζεν ἐκθύμως.

Ἡ αὐτὴ ἐώρταζε τοὺς γάμους τῆς ἡγεμονίδος Μαργαρίτας τοῦ Βαλοᾶ, θυγατρὸς τοῦ βασιλέως Ἐρρίκου τοῦ Β' καὶ ἀδελφῆς Καρόλου τοῦ Θ' μετὰ Ἐρρίκου τοῦ Βουρβόνου, βασιλέως τῆς Ναβάρρας. Καὶ πράγματι αὐτὴν ἐκείνην τὴν πρωΐαν ὁ καρδινάλιος τῶν Βουρβόνων εἶχεν εὐλογῆσαι τὴν ἐνωσίν των κατὰ τὰ εἰθισμένα.

Οἱ γάμοι οὗτοι εἶχον ἐκπλήξει πάντας καὶ ἐνέβαλον εἰς σκέψεις ὅσους ἔβλεπον καθαρώτερον τῶν ἄλλων, μὴ δυναμένους νὰ ἐννοήσωσι τὴν προσέγγισιν ταύτην δύο μεριδίων θανασίμως ἀλληλομισουμένων, οἵαι ἦσαν τότε ἡ μερίς τῶν διαμαρτυρομένων καὶ ἡ τῶν καθολικῶν, καὶ ἐρωτῶντας πῶς ὁ πρίγκηψ τοῦ Κονδέ θὰ ἐσυγχώρει εἰς τὸν δούκα τοῦ Ἀνζιού, ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως, τὴν δολοφονίαν τοῦ πατρὸς του, καὶ πῶς ὁ νέος δούξ τῆς Γκιζης θὰ ἐσυγχώρει εἰς τὸν ναύαρχον Κολιγνῦ τὸν θάνατον τοῦ ἰδικοῦ του, δολοφονηθέντος ἐν Ὀρλεάνῃ; Δὲν ἤρκουν δὲ ταῦτα. Ἡ Ἰωάννα τῆς Ναβάρρας, ἡ τολμηρὰ σύζυγος τοῦ ἀσθενοῦς τὸν χαρακτῆρα Ἀντωνίου τοῦ Βουρβόνου, ἣτις συνώδευσε τὸν υἱὸν της εἰς τοὺς περιμένοντας αὐτὸν βασιλικούς γάμους, εἶχε μόλις πρὸ δύο μηνῶν ἀποθάνει, παράδοξοι δὲ φῆμαι ἐκυκλοφόρουν ἐπὶ τῷ αἰφνιδίῳ τούτῳ θανάτῳ. Πανταχοῦ ἐλέγετο βραχὺ τῆ φωνῆ, ἐνιαχοῦ δὲ καὶ γεγωνίαι, ὅτι φοβερὸν μυστικὸν εἶχεν ἀνακαλυφθῆ ὑπὸ τῆς ἀποθανούσης, καὶ ὅτι ἡ Αἰκατερίνα τῶν Μεδίκων, φοβουμένη τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ μυστικοῦ τούτου, εἶχε δηλητηριάσει αὐτὴν δι' εὐδύμων χειροκτιῶν, κατασκευασθέντων ὑπὸ τινος Ρενέ, Φλωρεντινοῦ, λίαν ἐπιτηδείου περὶ τὰ τοιαῦτα. Τοῦτο δὲ ἐπεβεβαιώθη καὶ ἐκ τῆς ἀπαγορεύσεως ἣτις ἐγένετο εἰς τοὺς δύο ἰατρούς, εἰς τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ διάσημος Ἀμβρόσιος Παρέ, οἵτινες τῆ αἰτήσεσι τοῦ υἱοῦ της ἔμελλον νὰ ποιήσωσι τὴν αὐτοψίαν, ὅπως μὴ προβῶσιν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἐγκεφάλου. Ἐπειδὴ δὲ καὶ διὰ τῆς ὀσμῆς ἐδηλητηριάσθη ἡ Ἰωάννα τῆς Ναβάρρας, μόνος ὁ ἐγκέφαλος, ὅστις εἶχεν ἀποκλεισθῆ τῆς αὐτοψίας, ἠδύνατο νὰ ἀποκαλύψῃ τὰ ἴχνη τοῦ ἐγκλήματος. Καὶ λέγομεν ἐγκλήματος, διότι οὐδεὶς τότε ἀμφέβαλλεν ὅτι ἐγκλήμα ἐξετελέσθη.

Πλὴν τούτων, ὁ βασιλεὺς Κάρολος ἰδίως ἠθέλησε μετὰ προφανοῦς ἐπιμονῆς τοὺς γάμους τούτους, οἵτινες οὐ μόνον ἐπανεφέρον τὴν εἰρήνην ἐν τῷ Κράτει του, ἀλλὰ προσεῖλκον καὶ εἰς Παρισίους τοὺς ἀρχηγούς τῶν ἐν Γαλλίᾳ Οὐγονόττων. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἐκ τῶν μελλονύμφων, ὁ μὲν ἀνῆκεν εἰς τὴν τῶν διαμαρτυρομένων ἐκκλησίαν, ἡ δὲ εἰς τὴν τῶν καθολικῶν, ὑπεχρεώθησαν νὰ ζητήσωσι τὴν περὶ τούτου ἀδειαν

παρὰ τοῦ Πάπα Γρηγορίου τοῦ ΙΓ'. Ἡ ἀδειὰ ἐβράδυνε, καὶ ἡ βραδύτης αὕτη ἀνησύχει μεγάλως τὴν βασίλισσαν τῆς Ναβάρρας, ἣτις μάλιστα καὶ ἡμέραν τινα ἐξέφερασε πρὸς Κάρολον τὸν Θ' τοὺς φόβους της μήπως καὶ ἡ ποθητὴ ἀδειὰ δὲν ἤθελε δοθῆ, ἐφ' ᾧ καὶ ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτῇ.

— Μὴ φροντίζης περὶ τούτου, ἀγαθῆ μου θεῖα. Σὲ ἐκτιμῶ περισσώτερον ἢ τὸν Πάπαν, καὶ ἀγαπῶ τὴν ἀδελφὴν μου περισσότερο ἢ ὅσον φοβοῦμαι ἐκείνον. Ναι μὲν δὲν εἰμαι Οὐγονόττος, ἀλλὰ δὲν εἰμαι καὶ βλάξ. Ἄν δὲ ὁ κύρ Πάπας ἐξκκολληθῆσῃ ἀκόμη πολὺ νὰ μὰς κάμηρ τὸν κουφόν, λαμβάνω ἐγὼ ἀπὸ τὴν χεῖρα τὴν Μαργῶ καὶ τὴν νυμφεύω μὲ τὸν υἱόν σου.

Οἱ λόγοι οὗτοι διαδοθέντες ἐν τῇ πόλει, ἐχαροποιήσαν μὲν τοὺς Οὐγονόττους, ἀλλ' ἐνέβαλον εἰς σκέψεις τοὺς καθολικούς, ὑποπτεύοντας ὅτι ὁ βασιλεὺς ἢ ἐπρόδιδεν αὐτούς, ἢ ἔπαιζε κωμωδίαν, ἢ ἡ λύσις θὰ ἐπῆρχετο ἡμέραν τινα ἀπροσδόκητος.

Ἰδίως ἀνεξήγητος ἐφαίνετο ἡ τοῦ βασιλέως Καρόλου διαγωγὴ πρὸς τὸν ναύαρχον Κολιγνῦ, ὅστις ἐπὶ πέντε ἢ ἕξ ἔτη εἶχε πολεμήσει κατ' αὐτοῦ ἀμειλίχως, ἀφοῦ εἶχεν ἐπικηρύξει τὴν κεφαλὴν του ἀντὶ ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδων σκούδων. Κάρολος ὁ Θ' ὤμνυε τότε εἰς τὸ ὄνομά του, ἀποκαλῶν αὐτὸν πατέρα του καὶ διακηρύττων ὅτι ἐν τῷ μέλλοντι εἰς αὐτὸν καὶ μόνον θὰ ἀνέθετε τὴν ἀρχηγίαν τοῦ πολέμου. Τούτων ἔνεκα, καὶ αὕτη ἡ Αἰκατερίνα τῶν Μεδίκων, ἣτις ἄχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐκανόνιζε τὰς πράξεις, τὰς θελήσεις, καὶ αὐτὰς ἔτι τὰς ἐπιθυμίας τοῦ νεαροῦ βασιλέως, ἤρξατο ἀνησυχουσα, καὶ οὐχὶ ἄνευ λόγου, διότι ἐν τινι στιγμῇ διαχύσεως Κάρολος ὁ Θ', προκειμένου περὶ τοῦ ἐν Φλάνδραις πολέμου, εἶχεν εἰπεῖ εἰς τὸν ναύαρχον.

— Πάτερ μου, ὑπάρχει ἀκόμη τι ἀπὸ τοῦ ὁποίου δέον νὰ φυλαχθῶμεν. Ἡ βασίλισσα, ἣτις θέλει νὰ χῶνῃ τὴν μύτη της παντοῦ, ὡς δὲν ἀγνοεῖς, δὲν γνωρίζει τίποτε διὰ τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην. Ἄς τὴν κρατήσωμεν λοιπὸν ἀπὸ αὐτὴν μυστικὴν, διότι θὰ μὰς τὰ χαλάσῃ κατὰ τὸ σύστημά της.

Ὁ Κολιγνῦ ἦτο καὶ συνετός καὶ πεπειραμένος, καὶ ὅμως δὲν ἠδυνήθη νὰ τηρήσῃ μυστικὴν τὴν τοιαύτην ἐμπιστευτικὴν συνδιάλεξιν. Καίτοι δὲ εἶχεν ἀφικθῆ εἰς Παρισίους πλήρεις ὑπονοιῶν, διότι καθ' ἣν στιγμὴν ἀνεχώρει ἐκ τοῦ Chatillon χωρική της ῥιφθεῖσα εἰς τοὺς πόδας του ἀνέκραξε· «ὦ αὐθέντα μου, καλέ μου αὐθέντα, μὴ πηγαίνης εἰς Παρισίους, διότι ἂν ὑπάγῃς διὰ ἀποθάνῃς ἐκεῖ, καὶ σὺ καὶ ὅλοι ὅσοι ὑπάγουσι μαζὶ σου». Ἄλλ' αἰ τοιαῦται ὑπόνοιαι εἶχον βαρυνθῶν ἐκλείπει, αὐτὸ δὲ τοῦτο συνέβη καὶ εἰς Τελιγνῦ τὸν γαμβρόν του, πρὸς ὃν ὁ βασιλεὺς ἐδείκνυε μεγίστην φιλίαν, καλῶν αὐτὸν ἀδελφόν του, ὡς ἐκάλει πατέρα του τὸν ναύαρχον, καὶ λαλῶν πρὸς αὐτὸν ἐνικῶς, ὡς ἔπραττε πρὸς τοὺς καλλίστους τῶν φίλων του.

Οἱ Οὐγονόττοι, πλὴν ὀλίγων δυστρόπων

καὶ δυσπίστων, ἦσαν ἐνελεῶς ἡσυχὸ θάνατος τῆς βασιλείσεως τῆς Ναβάρρ θεωρήθη ὡς προελθὼν ἐκ πλευρίτιδος, αἱ εὐρεῖται αἰθουσαι τοῦ Λούβρου ἐ πληρωθῆ ἐκ τῶν ἀγαθῶν τούτων διατυρομένων, εἰς οὓς οἱ γάμοι τοῦ νεο αὐτῶν ἡγεμόνος Ἐρρίκου ὑπισχυοῦν προσδόκητον εὐτυχίαν. Ὁ ναύαρχος γινῶν, ὁ Λαροσφουκῶλ, ὁ υἱὸς τοῦ κίπος τοῦ Κονδέ, καὶ ἐπὶ τέλους πάντες οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ κόμματος ἐθριμύθειον βλέποντες ἰσχυροτάτους ἐν τῷ Λούβρω καὶ ἀρίστης τυγχάνοντας ὑποδοχῆ ἐν Παρισίοις αὐτούς ἐκείνους οὓς πρό τριῶν μηνῶν ὁ βασιλεὺς Κάρολος καὶ ἡ βασίλισσα Αἰκατερίνα ἐζήτησαν νὰ ἀπαγγυώσωσιν ὑψηλότερον ἢ αὐτούς τοὺς λησπᾶς. Μόνον τὸν στρατάρχην τοῦ Μονμορανῦ θὰ ἐζήτηται τις ματαίως ἐν μέσῳ τῶ ἀδελφῶν του. Ἄλλ' αὐτὸν οὐδεμίαν ὑπόσχεσις ἴσχυσε νὰ πείσῃ, οὐδὲν φαινόμενον κατῴρθωσε νὰ ἀπατήσῃ, ὅθεν ἀποχορήσας ἔμενεν ἐν τῷ τῆς Νήσου Ἀδάμ φρουρίῳ του, φέρων εἰς δικαιολογίαν τὴν λύπην ἣν ἠσθάνετο ἔτι ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, τοῦ κοντοσταύλου Ἄννα Μονμορανῦ, φονευθέντος διὰ πιστολιού ὑπὸ τοῦ Ροβέρτου Στουάρτου ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Ἀγίου Διονυσίου. Ἐπειδὴ ὅμως καὶ ὁ θάνατος οὗτος εἶχε συμβῆ πρὸ τριῶν ἐτῶν καὶ ἡ εὐαισθησία δὲν ἦτο τότε ἀετὴ τοῦ συρμοῦ, δὲν ἐπίστευον περὶ τῆς πρᾶν τοῦ δέοντος παρατεινομένης ἐκείνης ὑπῆς ἢ ὅ,τι ἕκαστος ἐνόμιζε λογικώτερον.

Ἄλλως τε, πάντες ἀπέδιδον αἰκὸν εἰς τὸν στρατάρχην Μονμορανῦ. Ὁ βασιλεὺς, ἡ βασίλισσα, ὁ δούξ τοῦ Ἀνιού καὶ ὁ δούξ τοῦ Ἀλανσῶν, ἐφέροντο ἀριστα πρὸς πάντας τοὺς ἐν τῇ ἑορτῇ προσεκλημένους.

Ὁ δούξ τοῦ Ἀνζιού ἐδέχετο καὶ παρ' αὐτῶν ἔτι τῶν Οὐγονόττων δεδαικιολογημένα ἄλλως τε συγχαρητήρια διὰ τὰς δύο μάχας, ἃς ἐκέρδησεν ἐν Ζαράκ καὶ Μογκοντούρ, πρὶν ἢ φθάσῃ τὸ δέκατον ὄγδον αὐτοῦ ἔτος, πρῶιμότερος ἀνδειχθεὶς κατὰ τοῦτο καὶ αὐτοῦ τοῦ Καίσαρος καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου, πρὸς ὃς παρέβαλλον αὐτὸν, ἀνακηρύττοντες, ννοεῖται καλῶς, ἀνώτερον τοῦ νικητοῦ τῷ Ἰσσοῦ καὶ τοῦ τῶν Φαρσάλων. Ὁ δούξ τῷ Ἀλανσῶν ἔβλεπε πάντα ταῦτα μειδιῶν τὸ ψευδὲς αὐτοῦ μειδίαμα. Ἡ βασίλισσα Αἰκατερίνα ἠκτινοβόλοι ἐκ χαρᾶς καὶ ὑνέχαιρε θελκτικώτατα τὸν πρίγκηπα Ἐρρίκον τοῦ Κονδέ ἐπὶ τοῖς πρὸ μικροῦ ἰσθεθεῖσι γάμοις του μετὰ τῆς δεσποινίδος Μαρίας Κλαίβης. Ἐπὶ τέλους καὶ αὐτοὶ οἱ Γκιζαι ἐμειδίων πρὸς τοὺς φοβεροῦ ἐχθροῦς τῆς οἰκογενείας των καὶ ὁ δούξ τῆς Μογντῶν συνδιελέγετο μετὰ τοῦ κρίου Ταβάννη καὶ τοῦ ναύαρχου περὶ τῷ προσεχούς πολέμου, ὃν προετίθεντο νὰ ποιοῦν κατὰ τοῦ Φιλίππου τοῦ Β'. 120.

Ἐν μέσῳ τῶν ὀμίλων ἐκείνων περιχετο μὲ τὴν κεφαλὴν κεκλιμένον καὶ τὸ οὖς προσεκτικὸν πρὸς πσαν λίαν, δεκαενναέτης νέος τὸ βλέμα ἦ

ραστικόν, τὴν κόμην μέλαιναν καὶ ὡς κεκομμένην, τὰς ὀφρύς δασεῖας, ῥίνα κυρτὴν ὡς ῥάμφος ἀετοῦ, τὸ διάμα σαρκαστικόν, τὸν τε μύστακα τὴν γενειάδα μόλις φύομενα. Ὁ νέος οὗτος, ὅστις δὲν εἶχε διακριθῆ ἔτι ἢ ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Arnay-le-Duc, ἐνθα εἶχεν ἀγωνισθῆ ἀνδρείως, καὶ ᾧ πάντες συνέχαιρον, το ὁ προσφιλές τοῦ Κολιγνῦ μαθητής, ὁ ἄλλως τῆς ἡμέρας. Τρεῖς μῆνας πρὶν, ἦτοι καθ' ἣν ἐποχὴν ἔζη ἡ μήτηρ του ἔτι, ἐκάλουν αὐτὸν πρίγκιπα τοῦ Βεάρν, ἀλλ' ἤδη ὠνομάζετο βασιλεὺς τῆς Ναβάρρας, περιμένων ὅπως ὀνομασθῆ καὶ Ἐρρίκος Δ'.

Πένθιμον νέφος ἐσκίαζεν ἐκ διαλειμμάτων τὸ μέτωπόν του. Ἀνεμιμνήσκετο ἀναμφιβόλως ὅτι μόλις εἶχον παρέλθει δύο μῆνες ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς μητρὸς του, καὶ ὑπὲρ πάντα ἄλλον ὑπόπτευσεν ὅτι αὐτὴ ἀπέθανε δηλητηριασθεῖσα. Ἀλλὰ τὸ νέφος ἦτο στιγμιαῖον καὶ ἐξηφανίζετο ὡς κυμαίνουμένη σκιά, διότι οἱ πρὸς αὐτὸν λαλοῦντες, οἱ αὐτῷ συγχαίροντες, οἱ πρὸς αὐτὸν πλησιάζοντες ἦσαν αὐτοὶ ἐκεῖνοι οἱ δολοφονήσαντες τὴν πλήρη θάρρους ἐκείνην γυναικίκα, ἣτις ἐκαλεῖτο Ἰωάννα Δαλβρέτ.

Εἰς ὀλίγων βημάτων ἀπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Ναβάρρας ἀπόστασιν, σκυθρωπὸς ὅσον ἐκεῖνος ὑπεκρίνετο τὸν φαιδρὸν καὶ διατυτικόν, ὁ νεαρὸς δούξ Γκίζης συνδιελέγετο μετὰ τοῦ Τελιγνῦ. Εὐτυχέστερος ἢ ὁ Βεαρνός, καίτοι εἰκοσάετης, εἶχε φθάσει σχεδὸν τὴν φήμην τοῦ πατρὸς του, τοῦ μεγάλου Φραγκίσκου Γκίζης. Ἦτο νέος κομψότατος, ὑψηλός, ἀλαζών καὶ πεπρωκισμένος διὰ τῆς φυσικῆς ἐκείνης μεγαλοπρεπειᾶς, ἣτις ἐδικαιολογεῖ τοὺς κατὰ τὴν διάβασίν του λέγοντας ὅτι οἱ λοιποὶ πρίγκιπες ἀπέναντί του ἐράζοντο λάος. Καίτοι νέος, ἐθεωρεῖτο ὑπὸ τῶν καθολικῶν ὁ ἀρχηγός των, ὡς ὁ νέος Ἐρρίκος τῆς Ναβάρρας, οὗτινος τὴν εἰκόνα ἐσκιαγραφήσαμεν ἀνωτέρω, ἦτο ὁ ἀρχηγός τῶν Οὐγονόττων. Ἐφερε κατ' ἀρχὰς τὸν τίτλον τοῦ πρίγκιπος Ζουαμβίλ καὶ ἐπολέμησε τὸ πρῶτον ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῆς Ὀρλεάνης, ὑπὸ τὸν πατέρα του, ἀποθανόντα ἐν ταῖς ἀγκάλαις του, ἀφοῦ ὑπέδειξεν αὐτῷ τὸν ναύαρχον Κολιγνῦ ὡς δολοφόνου του. Τότε ὁ νέος δούξ, ὡς ὁ Ἀννίβας, ὤμοσεν ἐπισήμως ἵνα ἐκδικήσῃ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς του κατὰ τε τοῦ ναυάρχου καὶ τῶν οἰκείων του, καὶ καταδιώξῃ ἀμειλίχτως καὶ ἄχρις ἐξοντώσεως πάντας τοὺς ὁμοθρήσκους του, ὑποσχεθεὶς εἰς τὸν Θεὸν ἵνα γαίην ὁ ἐξολοθρευτὴς αὐτοῦ ἄγγελος ἐπὶ τῆς γῆς, ἄχρις οὗ ὑπῆρχεν ἐπ' αὐτῆς εἰς καὶ μόνος αἰρετικός. Ὡς ἐκ τούτου καὶ μετὰ μεγίστης ἐκπλήξεως ἔβλεπον αὐτόν, τὸν τόσῳ σταθερὸν συνήθως εἰς τὸν λόγον του, τείνοντα τὴν χεῖρα πρὸς ἐκείνους, οὓς εἶχεν ὁμόσει νὰ θεωρῆ ὡς αἰωνίους αὐτοῦ ἐπιτρόπους, καὶ συνδιαλεγόμενον οἰκείως ἀπὸ τοῦ γαμβροῦ ἐκείνου, οὗτινος τὸν θάνατον εἶχεν ὑποσχεθῆ εἰς τὸν θνήσκοντα πατέρα του.

Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκείνην τὰ πάντα ἐξέπλησσαν.

Καὶ πράγματι, ἂν ἐν τῇ ἑορτῇ ἐκείνῃ παρευρίσκετό τις, λαβὼν παρὰ τοῦ Θεοῦ τὸ εἰς τοῦτον δυστυχῶς ἀνήκον προνόμιον τοῦ ν' ἀναγινώσκῃ εἰς τὸ μέλλον, θὰ ἔβλεπε βεβαίως τὸ περιεργότερον θέαμα, ὅπερ παρέχουσι τὰ χρονικά τῆς ἀλγεϊνῆς ἀνθρωπίνης κωμωδίας.

Ἄλλ' ὁ παρατηρητὴς οὗτος, ἂν μὴ παρευρίσκετο ἐν ταῖς ἐσωτερικαῖς τοῦ Λούβρου στοαῖς, ἦτο ἐν τῇ ὁδοῦ βλέπων διὰ φλογερῶν ὀμμάτων καὶ γογγύζων ἀπειλητικῶς. Ὁ παρατηρητὴς οὗτος ἦτο ὁ λαός, ὅστις χάρις εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ μίσους ἀκονισθὲν αὐτοῦ ἐνστικτον, ἠκολούθει μακρόθεν τὰς σκιὰς τῶν ἀμειλίχτων ἐχθρῶν του καὶ ἐξεδήλου τὰς ἐντυπώσεις του τόσῳ καθαρῶς, ὡς θὰ ἔπραττεν ὁ περιεργὸς ἐνώπιον παραθύρων αἰθούσας χοροῦ ἐρημητικῶς κεκλιμένης. Ἡ μουσικὴ μεθύει τὸν χορευτὴν καὶ ρυθμίζει τὰ βήματά του, ἐνῶ ὁ περιεργὸς βλέπει μόνον τὰς κινήσεις καὶ γελᾷ δι' αὐτάς, ὡς θεωρεῖ γελοίας καὶ ἄνευ λόγου, διότι δὲν ἀκούει τὴν μουσικὴν. Ἡμεθύουσα τοὺς Οὐγονόττους μουσικὴ ἦτο ἡ ἐνδόμυχος τῆς ὑπερηφανείας των φωνή.

Αἱ δὲ εἰς τῶν Παρισινῶν τὰ ὄμματα ἐν τῷ μέσῳ τῆς νυκτὸς ἀντανακλώμεναι λαμψεῖς, ἦσαν αἱ ἀστραπαὶ τοῦ μίσους των, αἱ φωτίζουσαι τὸ μέλλον.

Τὴν νεαρὴν νύμφην εἰσήγαγεν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ χοροῦ ἡ καλλίστη τῶν φίλων τῆς, ἡ ὠραία δούκισσα τοῦ Νεβέρ, ὁ δὲ ἀδελφός τῆς παρουσίασεν αὐτὴν εἰς τοὺς κυριωτέρους τῶν προσκεκλημένων.

Αὕτη ἦτο ὁ μαργαρίτης τῆς Γαλλίας, ἡ Μαργαρίτα τοῦ Βαλοᾶ, ἡν Κάρλος ὁ Θ' ἀπεκάλει πάντοτε: ἡ ἀδελφὴ μου Μαργῶ.

Ἡ Μαργαρίτα ἦτο μόλις εἰκοσάετης, καὶ οἱ ποιεῖται παρέβαλλον αὐτὴν πρὸς τὴν Ἠὲ ἢ πρὸς τὴν Ἀφροδίτην. Καὶ πράγματι, ἡ ὠραιότης αὐτῆς δὲν εἶχεν ἐφάμιλλον ἐν τῇ αὐλῇ τῆς Αἰκατερίνης τῶν Μεδίκων, τῇ ἄλλως τε πλήρῃ καλλονῶν. Εἶχε τὴν κόμην μέλαιναν, τὸ δέμα λευκόν, τὸ βλέμμα ἠδυπαθές, τὰς βλεφαρίδας μακράς, τὰ χεῖλη λεπτὰ καὶ ἐρυθρά, τὸν λαμῶν κομψότατον, τὸ ἀνάστημα εὐμηκες καὶ ραδινόν, καὶ πόδας παιδός. Οἱ Γάλλοι ὑπερήφανοι διὰ τὸ ἄνθος αὐτὸ ἔλεγον: «Ὁ ἰδὼν τὴν αὐλὴν καὶ μὴ ἰδὼν τὴν Μαργαρίταν, οὔτε τὴν Γαλλίαν εἶδεν, οὔτε τὴν αὐλὴν».

Κάρλος ὁ Θ' ἀπάντων εἰς τὰς προσφωνήσεις τῶν Οὐγονόττων, ἔλεγε μειδιῶν πονηρῶς:

— Δίδων τὴν ἀδελφὴν μου Μαργῶ εἰς τὸν Ἐρρίκον τῆς Ναβάρρας, δίδω αὐτὴν εἰς πάντας τοὺς διαμαρτυρομένους τοῦ Κράτους.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους, οἱ μὲν καθυσχύζον, οἱ δὲ ἐμειδιῶν, διότι οἱ λόγοι ἦσαν διαφοροῦμενοι, δυνάμενοι νὰ ἐρμηνεύσῃ καὶ ὡς ὑβριστικοὶ διὰ τε τὴν νύμφην, τὸν γαμβρὸν καὶ αὐτὸν ἔτι τὸν λέγοντα, ὡς ὑπομιμνήσκοντες ὑπόκωφά τινα σκάνδαλα, δι' ὧν τὰ χρονικά τῆς αὐλῆς ἐρρύπνινον τὴν νυμφικὴν ἐσθήτα τῆς Μαργαρίτας τοῦ Βαλοᾶ.

Ὁ Γκίζης ἐξηκολούθει συνδιαλεγόμενος μετὰ τοῦ Τελιγνῦ, ἀλλὰ δὲν προσεῖχεν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν συνομιλίαν. Ἐβλεπεν ἐπίστε τὴν νεαρὴν βασιλισσάν τῆς Ναβάρρας, ἣς, ἂν τὰ βλέμματά των συνητῶντο, νέφος ἐκάλυπτε τὸ θελκτικόν πρόσωπον, πρὸς τὸ ὅποιον οἱ ἀδάμαντες ἐσχημάτιζον ὑποτρέμουσαν αἴγλην, καὶ ἀόριστόν τι σχέδιον διεφαίνετο ἐν τῇ ἀνησυχῷ καὶ τεταραγμένῃ στάσει τῆς.

Τὴν ἀνησυχίαν τῆς ταύτην παρετήρησεν ἡ πρωτότοκος ἀδελφὴ τῆς Κλαυδία, δούκισσα τῆς Λορραίνης, καὶ ἠθέλησε νὰ πλησιάσῃ εἰς αὐτὴν, ἀλλὰ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἡ βασιλομήτωρ, στηριζομένη ἐπὶ τοῦ βραχίονος τοῦ νεαροῦ πρίγκιπος Κονδέ, πλησιάσασα ἐματαιώσασε τὴν πρόθεσιν τῆς δούκισσης.

Ὁ Γκίζης ἐπλησίασε τότε εἰς τὴν δέσποιναν τοῦ Νεβέρ, τὴν νύμφην του, ἡ ὁποία ἴστατο παρὰ τῇ Μαργαρίτᾳ, ἣτις αἰσθανθεῖσα αὐτὸν πλησίον τῆς ἐστράφη προσποιουμένη ἀπάθειαν. Ὁ δούξ ὑπέκλινεν εὐσεβάστως ψιθυρίσας:

— Ipse attuli.

ἦτοι:

— "Efferor αὐτό.

Ἡ Μαργαρίτα ἀπέδωκε τὴν υπόκλισιν ψιθυρίσασα:

— Noctu pro more.

ἦτοι:

— Ταύτην τὴν νύκτα, ὡς συνήθως.

Τοὺς λόγους τούτους ἤκουσε μόνος ἐκεῖνος πρὸς ὃν ἀπηλυθύνοντο. Μεθ' ὃ ἀπεχωρίσθησαν, ἡ Μαργαρίτα μᾶλλον βεβωδῆς καὶ ὁ Γκίζης μᾶλλον φαιδρὸς ἢ πρὶν. Ὁ βασιλεὺς τῆς Ναβάρρας οὐδὲν τούτων εἶδε, διότι ἔβλεπεν ἀποκλειστικῶς εἰς ἓν μόνον μέρος, ὅπου ἐν μέσῳ πολυαριθμοῦ ὁμίλου ἴστατο ἡ ὠραία δέσποινα τῆς Σώβης.

Ἡ Κερλόττα τοῦ Βὼν-Σαμπλασαί, ἐγγονὴ τοῦ δυστυχοῦς Σαμπλασαί, ἀδίκως καταδικασθέντος εἰς τὸν δι' ἀγχόνης θάνατον, καὶ σύζυγος τοῦ Σίμωνος Δεφίξ, βαρόνου τῆς Σώβης, ἦτο μία τῶν κυριῶν τῆς τιμῆς τῆς Αἰκατερίνης τῶν Μεδίκων καὶ ἡ φοβερότερα τῶν συμμάχων τῆς βασιλείας ταύτης, ἣτις ἐπότιζε τοὺς ἐχθροὺς τῆς τὸ φίλτρον τοῦ ἔρωτος, ὅταν δὲν ἠδύνατο νὰ ποτίσῃ αὐτοὺς τὸ φλωρεντινὸν δηλητήριο. Μικρόσωμος, ξανθή, ὅτε μὲν φαιδρὰ καὶ ζωηρά, ὅτε δὲ νοσηλὴ καὶ μελαγχολικὴ, πάντοτε ἔτοιμος διὰ τὸν ἔρωτα ἢ τὴν ραδιουργίαν, ἄτινα ἀπὸ πενηκονταετίας ἀπησχόλου κυρίως τὴν γαλλικὴν αὐλὴν, ἡ δέσποινα τῆς Σώβης εἶχεν ἀπὸ τινων μηνῶν καταγοητεύσει τὸν βασιλέα τῆς Ναβάρρας, πρωτόπειρον τότε ἐν τῷ ἔρωτι, ὡς καὶ ἐν τῇ πολιτικῇ. Ὅ,τι δὲ ἐξέπλησσε πάντας ἦτο ἡ διαγωγὴ τῆς Αἰκατερίνης τῶν Μεδίκων, ἣτις καίτοι ἐπέδωκε τὴν ἔνωσιν τῆς θυγατρὸς τῆς μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Ναβάρρας, ἐπροστάτευε σχεδὸν δημοσίᾳ τοὺς ἔρωτας τούτου μετὰ τῆς δεσποίνης τῆς Σώβης.

ΚΑΛΟΒΑΣΙΛΗΣ Ο ΠΑΛΛΕΓΚΙΩΤΗΣ

'Αγγλικόν διήγημα

[Μετάφρασις Ι. Ίσιδωρίδου Σκυλίση].

Καθ' ὃν καιρὸν ἡ Ἀγγλία καὶ ἡ Σκωττία ἦσαν χωριστὰ βασιλείαι, συνεχῶς οἱ κάτοικοι τῶν μεθορίων ἐξετρέποντο ἀμφοτέρωθεν εἰς ἐπιδρομὰς κατὰ τῆς γειτονίας χώρας, ἐν καιρῷ νυκτὸς ἢ ἐν ὄρα πυκνῆς ὀμίχλης, συνήθους εἰς ἐκεῖνα τὰ κλίματα, διαρπάζοντες τὰ ποίμνια καὶ πολλὰς προξενούντες ζημίας· ἔπασχον δὲ ἐκ τούτου διηνεκῶς οἱ φιλήσυχου τῶν περιόικων, μέχρις οὐ αἱ δύο κυβερνήσεις, ἀποφασίσασαι νὰ θέσωσι τέρμα εἰς τοιαύτην πραγμάτων κατάστασιν, ἀνέθηκον τὴν ἐπιτήρησιν εἰς τινὰς τῶν κραταιῶν εὐπατρίδων, ἔχοντας καθ' ὅλην ἐκεῖνην τὴν γραμμὴν ἰδιοκτησίας, καὶ ἐν αὐταῖς διαμένοντας. Εἰς τούτους λοιπὸν εἶχε δοθῆ ὁ τίτλος ὀροφυλάκων· ὤφειλον δὲ οὗτοι νὰ ὑπερασπιζῶσι τὴν χώραν, καὶ ἅμα μανθάνοντας ὅτι λησται εἰσέβαλλον, ν' ἀνάπτωσιν εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη πυρσούς, ὥστε βλέποντες ὅσοι εἶχον τὰ κτήνη των ἐκτεθειμένα, νὰ τὰ μεταφέρωσιν εἰς τόπον ἀσφαλῆ, καὶ ἔπειτα συναθροίζόμενοι νὰ ἐπεξέρχωνται κατὰ τῶν ἐπιδρομῶν.

Σπουδαῖον ἦτο τὸ καθῆκον τοῦτο τῶν ὀροφυλάκων, ὡς συνεπάγον εἶδος αὐθαίρετου ἐξουσίας· διὸ καὶ ἀπῆρτετο παρ' αὐτῶν οὐ μόνον ἀγρυπνία καὶ ἀνδρεία, ἀλλὰ καὶ εὐθύτης μετὰ πίστεως· ἀλλ' ὅμως ὅλοι δὲν ὑπῆρχον, ὡς ὤφειλον, τίμιοι καὶ εὐσυνείδητοι, ἐξ οὗ προήρχοντο ἄλλαι πάλιν θλιβεραὶ καταχρήσεις, ἀφόρητοι ἐνίοτε.

Κατὰ τὰ μέσα τοῦ δεκάτου ἔκτου αἰῶνος, ὅτε ἐβασίλευεν ἐν Σκωττίᾳ Ἰάκωβος ὁ Ε', ἡ τοῦ νομοῦ Δυμφρίας ὀροφυλακὴ ὑπῆρχεν ἀνατεθειμένη εἰς τινὰ σέρ Ἰὼν Σάρτερην, αὐθέντην τῆς Ἀμισφῆλδης, ἀνδρεῖον ἀλλὰ καὶ ἀλαζόνα ἀνθρωπον, θυσιάζοντα ἔστιν ὅτε τὸ καθῆκον εἰς τὴν ἰδιοτέλειαν.

Νέος τις, Γεώργιος Μάξουελ, ἀγρονόμος εἰς Ἀνκνδάλην, πολλὰκις εἶχε διακριθῆ ἀποκρούων τὰς πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος ληστρικός ἐπιδρομὰς τῶν Ἀγγλων, οἵτινες ἕνεκα τούτου διεκίεον πρὸς αὐτὸν ἰδίως ἐχθροπαθέστατα. Μίαν τῶν ἡμερῶν, καθ' ἣν εἶχον λεηλατήσῃ τὴν οἰκίαν του καὶ ἀπαγάγει ὄλα του τὰ κτήνη, ἔδραμεν εἰς καταδίωξιν των ἡγούμενος ἰσχυροῦ σώματος χωρικῶν, τοὺς ἐπρόφθασεν, ἐπειδὴ ἕνεκα τῶν λαφύρων ἐβραδυπόρησαν, καὶ ἐν τῇ συμπλοκῇ ἣτις συνήφθη αἵματωδεστάτη ἐθανατώθη, καταλιπὼν ἐν πενίᾳ τὴν γυναῖκά του μετὰ τοῦ μόνου υἱοῦ του, παιδίου τότε δεκαετοῦς.

Ἐλεήσαντες τὴν χήραν οἱ γείτονες ἔδωσαν εἰς αὐτὴν νὰ καλλιεργῇ μικρὰν τινὰ ἔπαυλιν· ἀλλ' ὅμως νέαι ἐπιδρομαὶ τῶν ἐχθρῶν ἔφερον τὴν δυστυχῆ γυναῖκα εἰς ἐσχάτην ἔνδειαν, καὶ μόνος τῇ ἀπέμεινε μικρὸς τις οἰκίσκος ἀχυροσκέπαστος, καὶ μίαν δάμκλις, ἣν ἀγαθὸς τις ἀγρονόμος, λείτων, ἄφινε νὰ βόσκη εἰς τοὺς ἀγρούς του.

Βραδύτερον, ἡ φιλοπονία τοῦ υἱοῦ καὶ ἡ φιλοστοργία τῇ παρέσχον εὐζωίαν τινὰ· ὁ Οὐάλλας Μάξουελ, εἰκοσαετής ἤδη γενόμενος, ἐφαίνετο κληρονομίας σὺν τῇ ἀνδρίᾳ καὶ τὴν φιλοπατρίαν τοῦ πατρὸς. Πολλάκις ἠκούσθη λέγων, ὅτι ἂν δὲν κατώρθωνε ν' ἀπαλλάξῃ τὴν χώραν ἀπὸ τῶν Ἀγγλων ἐπιδρομῶν, ἀλλὰ τοῦλάχιστον θὰ ἐξεδικεῖτο αὐτοὺς διὰ τὸν ἄωρον τοῦ πατρὸς του θάνατον· ἀλλ' ἐνῶ κατεκυρίευν ὁ ἄγριος οὗτος πόθος τὴν καρδίαν του, αὐτὴ δὲν ἦτο ἀπρόσιτος καὶ πρὸς ἄλλα αἰσθητάτα μειλίγια ταῦτα καὶ τρυφερά. Τὸ ἀρρενωπὸν εἶδος του καὶ τὸ εὐχαρι τοῦ ἤθους τῷ προσεῖλκον τὴν συμπάθειαν τῶν γυναικῶν, ὥστε, ἂν ἤθελεν, ἠδύνατο νὰ ἐκλέξῃ μετὰξὺ αὐτῶν καὶ ἀνωτέραν τῆς ταπεινῆς τάξεώς του· εἶχεν ὅμως ἐπιστήθει τὴν προσοχὴν εἰς τινὰ κόρην, Μαρίαν ὀνομαζομένην, Μαρίαν Μαρρείθου, πτωχὴν καὶ ταῦτην, καίτοι πλουσίως προικισμένην ὑπὸ τῆς φύσεως. Ἡ Μαρία ἦτο ὀραιοτάτη· τὸ δὲ τιμιώτερον τῆς καλλονῆς, εἶχε καὶ τὴν καρδίαν βροίθουσαν ἀρχῶν ἀρετῆς, καὶ ἅμα πνεῦμα ἀνεπτυγμένον εἰς βαθμὸν ἀπίστευτον διὰ τὴν κοινωσίαν ἣς ἐν μέσῳ ἔζη· πρόσθε δὲ καὶ ἀξιοπρέπειάν τινὰ ἔμφυτον, συγκερασμένην μετὰ μετριοφροσύνης καὶ πραότητος οἶον φανταζόμεθα παρὰ τοῖς ἀγγέλοις.

Καὶ ταύτης τῆς κόρης τὸν πατέρα εἶχον καταστρέψει οἱ Ἀγγλοι, ὥστε δὲν ἐπέζησε πολὺ μετὰ τὰς συμφορὰς του· ἀκολούθως δὲ ἀποθανοῦσα ὑπὸ τῆς λύπης καὶ ἡ μήτηρ της, τὴν ἀφῆκε πανέρημον, μόλις ἄγουσαν τὸ εἰκοστὸν ἔτος αὐτῆς. Τὸ κάλλος δὲ προσεῖλκεν εἰς τὴν Μαρίαν πολλοὺς θιασώτας, καὶ οὐκ ὀλίγοι βλέποντές την ὀρφανήν, τὴν περιεστοιχίζον κακοῦθεις ἀνθρώποι, διότι οὐδένα εἶχε συγγενῆ εἰς τὴν Ἀνκνδάλην· εἶδον ὅμως ὅλοι καὶ ἐνόησαν ἐπὶ τέλους, ὅτι τὸν μαργαρίτην ἐκεῖνον οὔτε κολακεῖαι ἐσαγήνεον, οὔτε δῶρα, οὔτε ὑποσχέσεις θεομαί.

Μόνος ὁ Οὐάλλας ἠτύχησε νὰ ἐπισύρῃ τὴν ὑπόληψιν καὶ ὁμοῦ τὴν συμπάθειάν της. Ἀμφοτέροι ὑπῆρétουν παρὰ τῷ ἀγρνομῷ ὅστις εἶχε παραχωρήσει τὸν οἰκίσκον εἰς τὴν μητέρα τοῦ Οὐάλλας, καὶ ἦσαν ἀμφοτέροι σχεδὸν ὀμήλικες καὶ εἰς ἀκμὴν ὀραιοτήτος, ἀμφοτέροι ὅμως καὶ εἶχον τὴν φρόνησιν νὰ μὴ κατασπεύσωσι τὴν ἔνωσιν των· καίτοι συνανεστρέφοντο καθ' ἐκάστην, ὁ ὀρθὸς λόγος τοῖς ὑπηγόρευεν, ὅτι ἀπέειχεν εἰσέτι ὁ καιρὸς ὅστις θὰ συνέφερε πρὸς πλήρωσιν των καταθυμίων των.

Εἰσβαλούσης καὶ πάλιν πρὸς τὰ μέρη ἐκεῖνα συμμορίας Ἀγγλων καὶ ἀποκρουσθεῖσης, ὁ ἀρχηγὸς αὐτῆς, υἱὸς κτηματίου πλουσίου, εἶχεν αἰχμαλωτεῦθαι καὶ ἐξαγρῶσαι τὴν ἐλευθερίαν του δι' ἀδρῶν λύτρων, ἀτινα οἰκισιοποιήθη ὁ σέρ Ἰὼν, ὡς καρπὸν τῆς εἰς αὐτὸν ἀνατεθειμένης ἐπιτηρήσεως· μετ' οὐ πολὺ, ἡ αὐτὴ συμμορία, παροξυνθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀπειλῶν τοῦ Οὐάλλας, ἐβουλεύθη τοῦτον νὰ ἐξαφανίσῃ· καὶ μίαν τῶν νυκτῶν, ἐπιβοηθούσης πυκνῆς ὀμίχλης, εἰσέβαλεν εἰς τὴν Ἀνκνδάλην κυρίως προτιθεμένη

νὰ συλλάβῃ ἐξαίφνης καὶ ἀπαγάγῃ τὸν νέον· τοῦθ' ὕπερ καὶ κατώρθωσε διὰ πανουργίας. Τὸν ἔσχαιον τῶν κινδύνων θὰ διέτρεχεν ἡ ζωὴ τοῦ αἰχμαλωτευθέντος, ἂν οὗτος δὲν περιήρχετο εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐκεῖνου τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις εἶχε πληρώσει ὑπὲρ τοῦ υἱοῦ του τὰ ἀδρὰ λύτρα εἰς τὸν σκῶττον ὀροφυλάκα, καὶ ὅστις ἐκήρυξεν ὅτι ἀπῆτει τῶρα καὶ αὐτὸς ἴσον ποσὸν χρημάτων ἀντὶ τοῦ Οὐάλλας.

Ἀπερίγραπτος ὑπῆρξεν ἡ ὀδύνη τῆς μητρὸς του καὶ τῆς μηροστῆς. Ἡ μήτηρ εὐθύς τὴν ἐπιούσαν μετέβη εἰς Ἀμισφῆλδην, διηγήθη τὸ συμβεβηκὸς εἰς τὸν σέρ Ἰὼν μετὰ δακρύων, τὸν καθικέτευσεν νὰ στείλῃ στρατιώτας πρὸς καταδίωξιν των ληστῶν οἵτινες, ἐπειδὴ μικρὸν ἀπέειχον εἰσέτι, θὰ ἐξηναγκάζοντο ἴσως ν' ἀποδώσωσι τὸν υἱὸν της καὶ ὅσα ἐπρόφθασαν μετ' αὐτοῦ νὰ διαρπάσωσιν· ἀλλ' ὁ ὀροφυλάξ, ἐπειδὴ εἶχε λάβει πρὸ τινος καιροῦ ἀφορμὴν τινὰ δυσαρρεσκείας πρὸς τὸν Οὐάλλας, ἔδραξε τὴν περίστασιν, καθὼ φύσει ἀνελεύθερος καὶ εἰς ἄκρον μνησικακος, νὰ δεῖξῃ πρὸς τὴν πτωχὴν μητέρα περιφρόνησιν καὶ ἀναληγσίαν, εἰπὼν ἐπὶ τέλους, ὅτι θὰ ἦτο μωρὸν καὶ ἀτοπώτατον τὸ νὰ βάλῃ τὸν τόπον ἄνω κάτω διὰ τὸσον μικρὸν πρᾶγμα.

Ἡ ταλαιπώρος χήρα ἐπέστρεψεν εἰς τὴν ἔπαυλιν καὶ μετὰ σπαραγμοῦ καρδίας διηγήθη εἰς τὴν Μαρίαν τὴν οἰκτρὰν ἔκβασιν τοῦ διαβήματός της· ἡ δὲ κόρη ἀκούσασα, ἀπερῶσεν ἐν τῇ ἀπογνώσει της νὰ πορευθῆ εἰς τὸν νομάρχην, ἴσως αὐτὴ τὸν ἐξέδυσώπει.

Χωρὶς λοιπὸν νὰ χάσῃ καιρὸν, ἀπέρχεται εἰς τὸν πύργον τοῦ σέρ Ἰὼν, καὶ ζητεῖ νὰ τὸν ἴδῃ· εἰσῆχθη δὲ παρ' αὐτῷ εὐκόλως, καθὼ γνωστὴ εἰς τοὺς οἰκέτας του. Ἡ καλλονὴ της, ἡ ταραχὴ τῶν χαρακτῆρων τοῦ προσώπου, τὸ πῦρ τῶν βλεμμάτων, ὑγρῶν ὑπὸ πλημμυρίδος δακρύων, ἐκίνησαν τοὺς θεατὰς εἰς συμπάθειαν κατανοητικωτέραν τῆς συνήθους πρὸς τὴν νέαν ταύτην. Ἀμα εἰσελθοῦσα, ἐγονυπέτησεν ἔμπροσθεν τοῦ νομάρχου· ἀλλὰ μόλις ἀνοιξάσα τὰ χεῖλη νὰ τῷ ὀμιλήσῃ ἐπνίγη ὑπὸ λυγμῶν. Τὴν ἔλαβεν ἐκ τῆς χειρὸς, τὴν ἀνήγειρε, τὴν ἔφερε νὰ καθεσθῆ, καὶ εἰπὼν νὰ ἴσυχάσῃ, τὴν ἠρώτησε τί συνέβη; τί ἤθελε;

Τέλος, ἡ Μαρία ἀπομάσσοσα τὰ δάκρυα καὶ διὰ συγκοπημένης φωνῆς καθικέτευσεν τὸν σέρ Ἰὼν, ἀτενίζουσα εἰς αὐτὸν διὰ βλεμμάτων ἰκανῶν καὶ πετρίνην καρδίαν νὰ μαλᾶξῶσι, καὶ τὸν ἐξώρκειεν εἰς τὴν ψυχὴν τῆς μητρὸς του νὰ κρημθῆ ὑπὲρ τοῦ ἀπαχθέντος νέου καὶ νὰ μετέλθῃ πᾶσαν τὴν ἐξουσίαν καὶ δυνάμειν του πρὸς ἀπολύτρωσιν τοῦ ἀρίστου τῶν υἱῶν καὶ πιστοτάτου τῶν μνηστῆρων.

— Ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἶνε εὐκολον, ἀπεκρίθη μετὰ πραότητος ὁ νομάρχης· ἀγνοεῖς πόσα ἐμπόδια ἔχει τὸ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἐπιθυμεῖς. Ὁ Μάξουελ εἶχεν ἐρεθίσει τὴν ἔχθραν τῶν Ἀγγλων, καὶ αὐτὴν τὴν ὥραν θὰ τὸν ἔχουν βάσει εἰς ἀσφαλὲς μέρος· ὥστε πᾶσα ἀπόπειρα ἡμῶν διὰ τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως εἰς οὐδὲν

θὰ ἀπέβαινε. Χάριν σου ὅμως, θὰ μετεχειριζόμενην τὸ μόνον μέσον διὰ τοῦ ὁποίου θὰ μᾶς τὸν ἐπέστρεψαν καὶ τὸ μέσον τοῦτο εἶνε τὸ νὰ ἐξαγοράσω διὰ χρημάτων τὴν ἐλευθερίαν σου. Ξεύρεις δὲ ὅτι θὰ ἀπητοῦντο ὄχι ὀλίγα· ἀλλ' ἐπιζῶ ἀνάλογον καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην σου.

— Τὸ πᾶν, κύριε, τὸ πᾶν θὰ ἐκάμναμεν διὰ νὰ σᾶς τὴν ἀποδειξώμεν, ἀπεκρίθη ἡ Μαρία ἐρυθριῶσα ὑπὸ χαρᾶς καὶ ἀκτινοβολοῦσα ἐκ τῶν ὀμμάτων. Ὁ Θεὸς θὰ σᾶς τὸ ἀνταποδώσῃ.

— Νὰ περιμένω τὴν ἀνταπόδοσιν ἀπὸ τὸν Θεόν, θὰ ἦτο τὸ αὐτὸ ὡς ἂν ἄφρινά νὰ πληρωθῶ τίς οἶδε πότε, ἐνῶ εὐρίσκω μετρητὰ πρόχειρα. Εἰς σὲ ἀπόκειται, χαριτωμένη κόρη, νὰ μὲ ἀποδείξῃς τὴν εὐγνωμοσύνην σου, εἰς τρόπον ὥστε καὶ χρεώστην σου ἀκόμη νὰ μὲ καταστήσης, χωρὶς νὰ δώσης οὔτε ἓνα ὄβολόν.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐσιώπησε, φοβηθεὶς ἢ καὶ αἰσχυνηθεὶς νὰ ἐξηγηθῇ περισσότερον τοσοῦτον πτοεὶ καὶ τοὺς κκοηθεστάτους αὐτοὺς τὸ κάλλος μετὰ τῆς ἀθωότητος· ἡ δὲ Μαρία, καίτοι ἐν τῇ χρηστότητι αὐτῆς ἐταράχθη, πάλιν δὲν ἐπίστευεν ὅτι ὁ ἄρχων ἐκεῖνος σπουδαίως τῇ ἔλεγεν ὅ,τι εἶπεν. Ἐπὶ τοῦ μετώπου της ὄλου ἠπλώθη ἐρυθρῆμα, καὶ ἀπεκρίθη·

— Εἶμαι βεβαίᾳ διὰ τὴν ἐντιμότητά σας, αὐθέντη, ὅτι ποτὲ δὲν θὰ σᾶς ἐσυγχωροῦσε νὰ ἐξυβρίσετε μίαν κόρην ἀνυπεράσπιστην· ἀπλῶς ἠθελήσατε νὰ δοκιμάσετε κατὰ πόσον ἡ ἀγάπη μου πρὸς τὸν Οὐάλλακα εἶνε εἰλικρινής· καὶ πάλιν λοιπὸν σᾶς παρακαλῶ, σᾶς καθικετεύω νὰ λάβετε διὰ τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ ὁποῖα μέτρα στοχάζεσθε ὡς ἀποτελεσματικώτερα.

Καὶ τοὺς λόγους της συνώδευσε δακρῶν χεῖμαρρος· προσηλούμενα τὰ ὄμματα της εἰς τὰ τοῦ νομάρχου, τοιαύτην ἔκφρασιν εἶχον γλυκεῖαν καὶ ὁμοῦ πρακτικὴν, ὥστε καὶ δαίμονος ψυχὴ θὰ ἐκάμπετο. Ἡ τοῦ σερ Ἰὼν ὄχι, καὶ ὄχι· ὅπως δὲ παραπεῖση τὴν κόρην, μετεχειρίσθη τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν σοφισμάτων καὶ τὰ κολλητικώτατα τῶν προσκαγορευμάτων, ἕως οὗ, ἰδὼν ὅτι ματαία πᾶσα προσπάθεια, ἔληξεν εἰπὼν: «Τί νὰ σὲ κάμω; Ἐγὼ ἀπὸ ὅλα ὅσα σὲ ὑπεσχέθηκα τίποτε δὲν ἀθετῶ· ἀλλὰ νὰ εἶσαι βεβαία ὅτι ὁ Μάξουελ ἢ θὰ μείνῃ νὰ σαπήσῃ μέσα εἰς καμμίαν εἰρκτίν, ἢ θὰ θανατωθῇ ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς σου, ἂν ἐγὼ δὲν προφθάσω νὰ τὸν σώσω. Σκέψου πρὶν ἀναχωρήσης ἀπ' ἐδῶ. Συλλογίσου ἂν ἀπὸ σὲ ἐξαρτᾶται ἡ σωτηρία σου, καὶ, ἂν θέλῃς αὐτὴν τὴν σωτηρίαν σου, μὴ τὸ ἀναβάλεις».

Ὡς ἤκουσε καὶ τὴν νέαν ταύτην ὕβριν, ἡ Μαρία ἀφῆκε τὸν νομάρχην, φλεγέθοντας ἔχουσα τοὺς ὀφθαλμούς ὑπὸ τῆς ὀργῆς, καὶ τὴν καρδίαν ἐν λυγμοῖς σπαρτατομένην.

Ἀλλὰ τῆς χήρας Μάξουελ τὸ πνεῦμα ἦτο ἐκ τῶν ὄχι εὐκόλως καταπονομένων· αὐτὴ, καίτοι λυπομένη βαθέως, δὲν ἀπηλπίζετο περὶ τῆς σωτηρίας τοῦ υἱοῦ. Ἐπιγνοῦσα τὴν ἐκδοκίαν τοῦ διαβήματος τῆς

Μαρίας, ἐσκέπτετο ἐν τούτοις ἂν κατωρθούτο νὰ τύχῃ ἀκροάσεως παρὰ τῷ βασιλεῖ, εἰς ὃν ν' ἀναφέρῃ τὰ αἰτιάματα ὅσα εἶχε κατὰ τῶν Ἀγγλῶν ἐπιδρομέων καὶ αὐτοῦ τοῦ σερ Ἰὼν. Εἰς τοιοῦτους στοχασμοὺς βυθισμένην εὗρεν αὐτὴν ἡ Μαρία ὅτε ἐπέστρεψε. Σχεδὸν φρενόπληκτος ἡ πτωχὴ κόρη ἐκ τῆς ἀπογνώσεως καὶ τῆς ἀγανακτήσεως, διηγήθη ὅποιος ἔτυχεν ὑποδοχῆς ταῦτα δ' ἀκούσασα ἡ χήρα Μάξουελ ἐνισχυθῆ ἔτι μᾶλλον ἐν τῇ ἀποφάσει ἣν ἐμελέτα, ἀποβλοῦσα πάντα δισταγμὸν. Εἶπον λοιπὸν αἱ δύο γυναῖκες καὶ ἐσχολίασαν τὰ μέχρι τοῦδε συγκαλοῦσαι, ἔπειτα δ' ἐσκέφθησαν νὰ ἐπισκεφθῶσι τὸν φίλον των ἀγρονόμον ἐκεῖνον, νὰ τῷ ὑποβάλωσι τὸ σχέδιόν των, καὶ ἂν αὐτὸς τὸ ἐπεδοκιμάζῃ, νὰ ζητήσῃσι παρ' αὐτοῦ τὴν ἄδειαν ὅπως συναπέλθῃ μετὰ τῆς χήρας καὶ ἡ Μαρία. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ῥαθυμία καὶ ἡ ἰδιοτέλεια τοῦ νομάρχου ἤδη εἶχον διεγείρει κοινήν ἀγανάκτησιν, ὁ ἀγρονόμος ἐπεκρότησε μάλιστα τὴν μελετούμενην ἀπόπειραν τῶν πτωχῶν γυναικῶν, πεποιθὼς ὅτι καὶ αὐταὶ θὰ ἐτύγχανον ἰκανοποιήσεως, καὶ εἰς ὅλην τὴν ἐπαρχίαν θὰ ἀπέβαινε τὸ διαβήμα των λυσitelés. Διηκούλυε λοιπὸν κρυφίως τὴν ἀποδημίαν των, καὶ τὰς συνεβούλευσεν εἰς οὐδένα μὴ εἰπωσὶ τι περὶ τῆς ἀποκρίσεως ἣτις θὰ ταῖς ἐδίδοτο, πρὶν ἢ ἴδωσι τὸ ἀποτέλεσμα.

Τὴν αὐγὴν τῆς ἐπιούσης, ἡ χήρα μετὰ τῆς Μαρίας ἀνεχώρησαν εἰς Στίρλιγγον, ὅπου διέμενον ὁ βασιλεὺς.

[Ἐπειτα τὸ τέλος.]

ΥΠΟΘΕΣΙΣ

Κ Ω Μ Ω Ι Δ Ι Α Σ

[Διήγημα Alphonse Karr. Μετάφρ. Ἀγγέλ. Βλάχου].

A.

Ἦτο, φθίνεται, γεγραμμένον ἐν τῇ βίβλῳ τῆς εἰκαμένης, ὅπου περιείχοντο τὰ πολλὰ καὶ ποικίλα ἀτυχήματα, ὅσα ἔμελλον ν' ἀποτελέσωσι τὸν βίον τοῦ Ἰωάννου Ὀλιβιέρου, ὅτι μίαν τῶν πρώτων ἡμερῶν τοῦ Ἰουνίου ἔμελλον οὗτος νὰ διαγράψῃ δύο ὄλας ὄρας βιβλιοθηρῶν ἐπὶ τῶν κρηπίδων τοῦ Σηκουάνα. Ὁ ποταμὸς οὗτος, ὅστις, ἐκτὸς τῆς πόλεως, ῥεῖ βραδύς ἐν μέσῳ πρασίμων ὄχθων σκιαζομένων ὑπὸ ἰτεῶν καὶ αἰγείρων, κυλῖει τὰ ρεῖθρά του ἐν Πικρισίαις, ἀπὸ τῆς γεφύρας τοῦ Νοσοκομείου μέχρι τῆς τοῦ ΙΕ' Λουδοβίκου, ἀναμέσον ἀναριθμητῶν παλαιῶν βιβλίων, σωρευμένων ἐπὶ τῶν θωρακίων τῶν κρηπίδων του.

Ὁ Ὀλιβιέρου ἐνθυμήθη, εἰς τὰς πέντε, ὅτι εἶχεν εἰς τὰς τέσσαρας καὶ ἡμίσειαν σπουδαιότητα συνέντευξιν κατὰ τὴν ὁδὸν Σηκουάνα. Τὸ ὄρολόγιον τῆς Ἀκαδημίας, οὕτινος ἀπέναντι εὐρίσκατο τὴν στιγμὴν ἐκείνην, τῷ εἶπε τί ὥρα ἦτο, καὶ τί ὥρα δὲν ἦτο πλέον. Ἐσπευσεν εὐθὺς τὸ βῆμα, καὶ ἤτοιμάζετο νὰ διαβῇ τὴν Γέφυραν τῶν Τερνῶν, ὅτε, ἐρευνῶν ἐν τῷ θυλακίῳ τοῦ ὑπενδύτου του, παρετήρησεν ὅτι εἶχε δώσει καὶ τὸν τελευταῖόν του ὄβολόν εἰς τοὺς ὑπαίθρους βιβλιοπώλας. Ἐστῆ τότε, παρετήρησε καὶ πάλιν τὸ ὄρολόγιον, καὶ ἀνεμέτρησεν ἀπελιπὸς τὸν φοβερόν γύρον ὃν ἔμελλε νὰ διανύσῃ, μὴ ἔχων νὰ πλη-

ρώσῃ διόδια. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην προὐχώρει ἐπίσης, κατευθυνόμενος εἰς διάβασιν τῆς γεφύρας, ἀνθρώπος φαιδρὸς τὴν μορφήν καὶ τοσοῦτον εὐμενὴς τὸ ἦθος, ὥστε ὁ Ὀλιβιέρου, ἐξ αἰφνιδίας ἐμπνεύσεως, τὸν ἐχαίρετισε καὶ τῷ εἶπε:

— Κύριε, μοῦ κάμνετε τὴν χάριν νὰ μοῦ πληρώσῃτε τὰ διόδια;

— Διάβολε!, ἀπήντησεν ὁ ἀγνωστος.

Καὶ μετὰ τινὰς στιγμὰς σιωπῆς:

— Ἀδιάφορον!, προσέθηκε, καὶ ἔδωκεν εἰς τὸν Ὀλιβιέρου ἐν πεντάλεπτον, ὅπερ ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ θυλακίου τοῦ ὑπενδύτου του. Δὲν ἔχω ἄλλο ἐπάνω μου, ἀλλ' ἐγὼ δὲν εἶμαι βιαστικός καὶ πηγαίνω ἀπὸ τὴν Βασιλικὴν Γέφυραν.

Εἶτα δέ, χωρὶς νὰ περιμένη τὰς εὐχαριστήσεις ἢ τὴν ἄρνησιν τοῦ Ὀλιβιέρου, ἐχαίρετισε αὐτὸν κ' ἐξηκολούθησε τὸν δρόμον του παρὰ τὴν κρηπίδα.

Ὁ Ὀλιβιέρου διέβη ταχύς τὸν ποταμόν, καὶ μετ' ὀλίγον ἔφθασεν εἰς τὴν ὁδὸν Σηκουάνα. Ἀλλ' ἡ ὥρα ἦτο πέντε καὶ τέταρτον, ὁ ἀναμέσων δὲ αὐτὸν εἶχεν ἀναχωρήσει, ἀφοῦ μάτην ἀνέμεινε μέχρι τῆς πέμπτης ὥρας. Ἀνεχώρησε λοιπὸν δύσθυμος καὶ ἐτράπη πάλιν τὴν ἐπὶ τῆς κρηπίδος ὁδόν, κατευθυνόμενος εἰς γέφυραν, ἣν ἠδύνατο νὰ διέλθῃ χωρὶς ἀμοιβῆς. Ἀλλὰ μόλις εἶχε προχωρήσει ὀλίγα βήματα, καὶ συναντήθη πάλιν πρὸς τὸν ἀγνωστον, ὅστις τὸν εἶχε δανείσει τὸ πεντάλεπτον.

— Ἄ, κύριε, εἶπε· πόσον χαίρω ὅτι σᾶς ἀπαντῶ ἡμῖν τόσο βιαστικός, ὥστε παρέβην δύο μου καθήκοντα· πρῶτον ν' ἀρνηθῶ τὴν τόσο εὐγενῆ προσφορὰν σας, καὶ δεύτερον νὰ σᾶς εὐχαριστήσω.

— Ἐπροφθάσατε ἐγκαίρως;

— Ὅχι, ἀλλ' ὅπως δὴποτε σᾶς ὀφείλω εὐγνωμοσύνην...

— Μοῦ ὀφείλετε εὐγνωμοσύνην πέντε λεπτῶν καὶ πέντε λεπτῶν εὐγνωμοσύνη δὲν θὰ εἶνε βεβαίως πολὺ πρᾶγμα, διότι τὸ ἐμπόρευμα εἶνε πολὺ σπάνιον.

— Δὲν πρόκειται περὶ τῶν πέντε λεπτῶν, ἀλλὰ περὶ τῆς ἀγαθότητος τὴν ὁποῖαν εἶχατε, νὰ κάμετε εἰς τόσο γύρον, καὶ μὲ τόσο ζέστην, διὰ νὰ ὑποχρεώσατε ἓνα ἀγνωστον.

— Δὲν τὸ ἐσυλλογίσθη, σᾶς βεβαίῳ. Μοῦ ἔκαμν ὅμως ἐντύπωσιν, σᾶς ἐξομολογοῦμαι, ἡ συνάντησις δύο ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι, καὶ οἱ δύο μαζύ, δὲν εἶχαν παρὰ ἓν μόνον πεντάλεπτον.

— Τέλος πάντων, κύριε, ἐννοῶ, ὅτι οὔτε νὰ σᾶς εὐχαριστήσω πολὺ ἡμπορῶ διὰ τὴν χάριν σας, οὔτε τὴν διεύθυνσίν σας νὰ σᾶς ζητήσω, διὰ νὰ σᾶς ἀποδώσω τὸ χρέος μου, ἐὰν μάλιστα περιπαίζετε, ὡς φαίνεται, τὴν ἔκφρασιν τῶν αἰσθημάτων μου. Ἀλλὰ θὰ σᾶς ἐξηγήσω καθαρὰ τὴν ἰδέαν μου. Σᾶς νομίζω ἐξαιρετοῦ ἀνθρώπου. Εἰς τὰς μεγάλας περιστάσεις οἱ ἀνθρώποι δεικνύονται· εἰς τὰς μικρὰς φαίνονται. Ἐπεθύμουν πολὺ νὰ γείνωμεν τοῦλάχιστον γνωρίμοι, καὶ λυποῦμαι πολὺ συλλογίζόμενος ὅτι δὲν θ' ἀπκνηθῶμεν ἕως ποτέ.

— Σας εὐχαριστῶ διὰ τὰ καλὰ σας αὐτὰ αἰσθήματα, καί, μὰ τὴν ἀλήθειαν, ἐπιθυμῶ κ' ἐγὼ πολὺ ν' ἀποκτήσω ἓνα φίλον δι' ἓν πεντάλεπτον.

— Ἐλάτε, ἄς ἀφήσωμεν τὰς ἐθιμοτυπίας. . . εἶνε περιτταὶ μεταξύ νέων. Ἐρχεσθε νὰ γευματίσετε μαζί μου εἰς τὸ ξενοδοχεῖόν μου;

Ὁ ἀγνωστος ἐξήγαγε μικρὸν βιβλιόριον, ἐχώρισε διὰ καρφίδος τὰ φύλλα του, τὸ ἤνοιξε, καὶ παρατηρήσας εἶπε :

— Εὐχαριστως, ἀλλ' ἔχω πρῶτον νὰ ὑπάγω κάπου.

— Πηγαίνωμεν μαζί.

Οἱ δύο νέοι συμπλέξαντες τοὺς βραχίονας, ἐτράπησαν πρὸς οἰκίαν τινὰ τῆς ὁδοῦ Ἰακώβ, ὅπου ὁ ἀγνωστος παρέδωκεν εἰς τὸν θυρωρὸν μικρὸν τι δέμα.

— Εἶνε μικρὰ παραγγελία, εἶπε, δι' ἓνα φίλον μου. Καὶ ποῦ εἶνε τὸ ξενοδοχεῖόν σας;

— Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ ποταμοῦ, εἰς τὸ Παλιὶ - Ῥοαγιαλ. Ἀλλὰ θὰ περάσωμεν πρῶτον ἀπὸ τὴν οἰκίαν μου, εἰς τὴν ὁδὸν Βιβιέρ.

— Εἴμεθα γείτονες. Περνοῦμεν καὶ ἀπὸ τὴν θύραν μου· πρέπει ν' ἀναβῶ μίαν στιγμήν.

— Διατί;

— Διὰ νὰ πάρω χρήματα. Δὲν εἶχαμεν πρὸ μικροῦ οἱ δύο μας παρὰ ἓν πεντάλεπτον καὶ τὸ ἐξωδούσαμεν.

— Δὲν ἔχετε ἀνάγκην χρημάτων, ἀφοῦ ἐγὼ σὰς προσκαλῶ νὰ γευματίσωμεν. Θὰ πάρω ἐγὼ χρήματα.

— Ἀδιάφορον ἔχω νὰ ἀγοράσω μερικὰ πράγματα· δὲν θ' ἀργοπορήσωμεν περισσότερο ἀπὸ δύο λεπτά.

Μετὰ μικρὸν ἐκάθηντο καὶ οἱ δύο εἰς ἓν τῶν ἐστιατορίων τοῦ Παλιὶ-Ῥοαγιαλ. Μετὰ τὸ γεῦμα ὁ Ὀλιβιέρος ἐζήτησε τὸν λογαριασμόν, ὁ φίλος του ἔλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τῶν χειρῶν τοῦ ὑπηρέτου, καὶ συζήτησις ἠγέρθη.

— Εἰσθε πλούσιος; ἠρώτησεν ὁ ξένος.

— Ὁχι.

— Ὁὐτ' ἐγὼ. Ἄν θὰ ἐξακολουθήσωμεν νὰ βλεπώμεθα, εἶνε φρόνιμον νὰ πύσωμεν αὐτὰς τὰς πολυτελεῖς ἐπιδείξεις. Ἐγὼ δὲν ἐξοδεύω ποτὲ περισσότερο τῶν δύο φράγκων εἰς τὸ γεῦμά μου· ἀλλ' αὐτὸ τὸ γεῦμά μας θὰ στοιχίσῃ εἴκοσι, καὶ ἂν αὐτὴ ἡ ἀμιλλα ἐξακολουθήσῃ, θὰ ὑποχρεωθῶ ἐγὼ νὰ σὰς ἀνταποδώσω γεῦμα, τὸ ὅποσον νὰ στοιχίσῃ τριάντα φράγκα. Ἄς πληρώσωμεν λοιπὸν ἀπόψε τὸ γεῦμά μας ἐξ ἡμισείας, εἰς πανηγυρισμὸν τῆς μελλούσης φιλικίας μας. Ἐπειτα δέ, ὁσάκις μας συμβῆ νὰ γευματίσωμεν μαζί, ἄς ἀφήσωμεν πᾶσαν ἐπιδειξιν μεγαλωδύρας, καὶ ἄς γευματιζώμεν κατὰ τὰς συνήθειάς μας, πληρόντες ἕκαστος τὸ ἰδικὸν του.

Ἀντηλλάγησαν τότε φράσεις τινές : «Δὲν τὸ ἀνέχομαι». . . — «Τὸ ἀπαιτῶ». . ., εἰς ἃς ὁ εὐεργέτης τοῦ Ὀλιβιέρου ἔθηκε τέρμα λέγων :

— Βλέπω μὲ λύπην μου ὅτι ἔχετε χαρρακτῆρα δύσκολον καὶ φιλόνηκον. Κ' ἐγὼ εἶμαι ὀλίγον ἐπίμονος. Ἀλλὰ θὰ σὰς κάμω

μίαν πρότασιν, ἡ ὁποία νὰ προλάβῃ τὸν πρόωρον θάνατον τῆς φιλικίας μας. Ἡ πρότασις μου εἶνε νὰ ἐφαρμόζωμεν εἰς τὰς μεταξὺ μας ξριδας τὴν μέθοδον, τὴν ὁποίαν ἐφαρμόζω ὁσάκις φιλονεικῶ μὲ τὸν ἑαυτὸν μου· διότι μοῦ συμβαίνει πολλάκις νὰ μὴν εἶμαι σύμφωνος μὲ τὸν ἑαυτὸν μου, καὶ νὰ αισθάνωμαι ὅτι δύο ἀντίθετοι θελήσεις μὲ βασανίζουν.

— Ἄς ἰδοῦμεν τί μέθοδος εἶνε, εἶπεν ὁ Ὀλιβιέρος, διότι κ' ἐγὼ δὲν ἀγαπῶ τοὺς δισταγμούς. Εἶνε καλλίτερον νὰ ἐκλέξῃ κανεὶς τὸν κακὸν δρόμον, διότι ἡμπορεῖ νὰ μετανοήσῃ καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, παρὰ νὰ μὲνῃ ἀναποφάσιστος, ὡς πάσσαλος ἐν μέσῳ τῆς τριόδου.

— Ὁρθότατον. Ἴδου ἡ μέθοδός μου. Δὲν εἶνε ἰδική μου· μοῦ τὴν ἐδίδαξε Γερμανός τις, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐδοκίμασα ἄλλοτε νὰ μάθω μουσικὴν. Ὁ Νουμᾶς εἶχεν εἰς ἓν δάσος μίαν νύμφην Ἐγερίαν, τὴν ὁποίαν ἐσυμβουλευέτο εἰς τὰς δυσκόλους περιστάσεις. Μερικοὶ σοφοὶ ἤρραν κάτι νόστιμον. . . διὰ σοφούς. Εἶπαν ὅτι Ἐγερία ἦτον ἡ πτωχία — *egestas*. Ἄλλ' ἐγὼ φρονῶ ὅτι ἡ πτωχία ποτὲ δὲν ἔδωκε καλὰς συμβουλὰς. Ἡ ἰδική μου Ἐγερία εἶνε ἡ τύχη. Πιστεύετε σεῖς τὴν τύχην; Ἐγὼ εἶχα πάντοτε τὴν ιδέαν, ὅτι ἡ Θεῖα Πρόνοια ἐφοβήθη, μήπως ὁ ἄνθρωπος ἐξ ἀνοησίας ἢ κακίας δὲν ἀρκεσθῆ νὰ ταράττῃ τοὺς μικροὺς τροχοὺς τῆς παγκοσμίου μηχανῆς, ἀλλ' ἐπιβουλευθῆ τέλος καὶ τοὺς σπουδαίους. Διὰ τοῦτο δέ, ἐν μέσῳ τῶν πράξεων, τῶν φαντασιοκοπιῶν καὶ τῶν σχεδίων τοῦ ἀνθρώπου, ἐπεφυλάχθη καὶ αὐτὴ ἓν μέρος ἐνεργείας, ὥστε νὰ ματαιώνῃ ἐν ἀνάγκῃ τὰς ἀνοησίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ νὰ ἀποκαθιστῇ τὴν κινδυνεύουσαν τάξιν. Αὐτὸ ὀνομάζουσι οἱ πολλοὶ τύχην. Ἐγὼ τὴν Ἐγερίαν μου τὴν ἔχω εἰς τὸ θυλάκιόν μου. Εἶνε εὐκολώτερον παρὰ νὰ τὴν ζητῶ εἰς τὰ δάση.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἐξήγαγε τοῦ θυλακίου του μικροσκοπικὴν Ἀγίαν Γραφήν. Τὸ βιβλίον αὐτὸ εἶχεν ἐξαγάγει ἐπίσης, ὅτε ὁ Ὀλιβιέρος τὸν παρεκάλεσε νὰ γευματίσωσιν.

— Ἴδου τὸ πρᾶγμα καὶ ὁ τρόπος τῆς χρήσεώς του, προσέθηκε. Πρὸ μικροῦ, ὅτε μ' ἐπροσκαλέσατε νὰ γευματίσω μαζί σας, ἐπειδὴ τὸ γεῦμα αὐτὸ ἠδύνετο νὰ γείνη ἀφορμὴ φιλικίας, ἐσυμβουλευθῆν τὸ μαντεῖόν μου, καὶ ἰδοῦ τί μοῦ ἀπήντησε : «Φάγετε καὶ πίετε μὲ χαράν».

— Ἐκ τοῦ χρησμοῦ αὐτοῦ βλέπω, ὑπέλαβεν ὁ Ὀλιβιέρος, ὅτι δὲν ἐπίαμεν ὅσον ἔπρεπε.

— Τώρα, νὰ ἰδοῦμεν, ἂν ἐγκρίνετε, ἂν πρέπει νὰ σὰς ἀφήσω νὰ πληρώσετε τὸ συμπόσιόν μας, ἢ ἂν πρέπει νὰ πληρώσω τὸ ἡμῖς.

Καὶ παρενθέτων τὴν καρφίδα του εἰς τὰ φύλλα τοῦ βιβλίου, ἤνοιξεν αὐτὸ καὶ ἀνέγνωσε τὴν γραμμὴν, ἣν ἐδείκνυνεν ἡ καρφίς :

«Μὴν ἐμποδίζῃς τὸν δυνάμενον νὰ πράξῃ τὸ ἀγαθόν».

— Πληρώσατε λοιπὸν τὸν λογαριασμόν, ἂν θέλετε καὶ ἔχετε ἀρκετὰ χρήματα. Ἐγὼ θὰ ζητήσω πάντες καὶ σιγάρα.

Καὶ οἱ δύο φίλοι ἔπιον, ἐκάπνισαν καὶ συνωμίλησαν μέχρι βαθείας νυκτός. Ὅτε ἀπεχωρίσθησαν, ὁ Ὀλιβιέρος εἶπεν :

— Ἀλήθεια, φίλτατε, πῶς ὀνομάζεσαι;

— Ῥενὲ Γισάρ· καὶ σύ;

B.

Ἡ πόλις τῆς Ῥουάν εἰς ὅσους τὴν βλέπουσι καταπλέοντες τὸν ποταμὸν ἢ διαβαίνοντες τὰς κρηπίδας του, φαίνεται πόλις νέα καὶ κανονικῶς ἐκδομημένη. Αἱ παράχθιαί τῆς ὁδοῦ ἔχουσιν οἰκίας ὑψηλὰς, κοινὰς καὶ κιτρινας, ἀποτελούσας τὸ καύχημα τῶν πλείστων κατοίκων τῆς. Ἀλλ' αἱ οἰκίαι αὐταὶ κρύπτουσι τὴν πόλιν, ἣτις εἶνε πλήρης ὁδῶν στενῶν, ὑγρῶν καὶ σκολιῶν, ἀλλὰ καὶ μνημείων ἐπίσης πολυτίμων καὶ οἰκιῶν γραφικωτάτων, ὧν εἶνε ἀξιοθέατοι αἱ κορωνίδες, καὶ τὰ περίγλυφα διαζώματα. Οἱ κάτοικοι σὰς ἐπιδεικνύουσιν ὑπερήφανοι τὴν μητροπόλιν καὶ τὰς ἄλλας μεγαλοπρεπεῖς τῆς πόλεως ἐκκλησίας, ἀλλ' ἐντρέπονται κάπως ξεναγεῖντες ὑμᾶς δι' ὁδῶν φρασσομένων ἐκατέρωθεν ὑπὸ οἰκιῶν τῆς αὐτῆς ἐποχῆς καὶ ἀναλόγων πρὸς τὰ ἀρχιτεκτονικὰ ἐκεῖνα ἀριστουργήματα. Πόθος τῶν εἶνε, νὰ ἴδωσι μίαν ἡμέραν τὰ μνημεῖα ἐκεῖνα ἐν μέσῳ πόλεως νέας, κανονικῆς, ὁμοιομόρφου καὶ κατακιτρινοῦ, ὡς τὰ παράχθια τοῦ ποταμοῦ.

Εἰς οἰκίαν τινὰ ἐκ τῶν παλαιῶν τῆς ἀληθινῆς Ῥουάν, οἰκίαν, ἣς αἱ ἀψίδες, τὰ παράθυρα καὶ αἱ θύραι ἦσαν πολυτελεῶς γεγλυμμένα, ἔκρουσε πρῶταν τινὰ νέος εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν, ἀπλῶς ἀλλὰ κοσμιῶς ἐνδεδυμένος.

Ἵππρέτης τις ἀγριάνθρωπος ἦλθε καὶ τῷ ἤνοιξεν ἦτο πεντηκοντούτης περίπου, ἡ δὲ πυκνὴ καὶ μεσοπόλις κόμη του ἦτο τοσοῦτον συγκεχυμένη, ὥστε ἔπρεπε νὰ τὴν ξάνῃ τις μάλλον ἢ νὰ τὴν κτενίσῃ. Οἱ ὑπόγλυκοι ὀφθαλμοὶ του δὲν ἔβλεπον κατὰ πρόσωπον, ἡ δὲ φωνὴ του, χαλαρὰ καὶ μονότονος, ἐφαίνετο ψαλμωδοῦσα.

Ὁ ξένος ἐζήτησε τὸν κ. Χαμέλ, δούσε καὶ τὸ ἐπισκεπτῆριόν του, ὁ δὲ ὑπηρέτης ἀπήντησε :

— Νὰ ἰδῶ ἂν εἶν' ἐδῶ.

Ἀφῆκε δὲ τὸν ξένον εἰς τὴν θύραν, ἣν καὶ ἔκλεισε κατὰ τὸ ἡμῖς, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν. Ἐπιστρέψας δὲ μετ' ὀλίγον, εἶπεν :

Ὁ κ. Χαμέλ εἶνε ἀκόμη εἰς τὸ κρεββάτι, ἀλλὰ ὀρίστε, δὲν πειράζει. Σὰς περιμένουν, καὶ θὰ εὔρητε τὴν κυρίαν Ἀναστασίαν, ἡ ὁποία θὰ σὰς εἰπῇ τί σὰς θέλουν.

Η ΛΟΥΟΜΕΝΗ ΧΑΝΟΥΜΙΣΣΑ

ὑπὸ ΛΕΪΛΑΣ - ΧΑΝΟΥΜ.

Ἡ Λουομένη Χανούμισσα — τῆς ὁποίας μεταφράσιν ἀρχόμεθα σήμερον δημοσιεύοντες — εἶνε ἐπαγωγότατον μυθιστόρημα, ἐν ᾧ ἡ συγγραφεὺς αὐτοῦ Λεϊλά Χανούμ περιγράφει πιστῶς καὶ ἐπιχαρίτως τὰ ἦθη καὶ τὸν βίον τοῦ ἡδουπαθούς, τοῦ γνωστοῦ, ἀλλὰ καὶ τόσο ἀγνωστοῦ λαοῦ, τοῦ ἔρωτος ἐν τῇ μυστηριώδει σιᾷ τῶν χαρεμιῶν, τοῦ τυφλῶς ἐπὶ τὸ πεπρωμένον πεποιθότος καὶ νοηλῶς κυριαρχούντος τῆς ὠραιοτέρας πόλεως τῆς ὑψηλῆς, τῆς ὡσεὶ ἡγυροβολημένης, κατὰ τὸν ποιητὴν, ἐν τῷ Βοσπόρῳ, τῷ Κερατιῷ Κόλπῳ καὶ τῇ θαλάσῳ τοῦ Μαρμαρᾶ. Ἡ σκηνὴ τῶν διαδραματιζομένων ὑπόκειται ἐν τῇ ποιητικῇ καὶ σχολιοδρόμῳ Κωνσταντινουπόλει, τοῖς προαίτοις καὶ τῇ Προύσῃ, ὡς πρωταγωνιστῆς δὲ δρᾷ ὁ Σουλτάνος Ἀβδὺλ Μετζίτ, ὁ προκατόχος τοῦ Ἀβδὺλ Ἀζίζ, διὸ ἡ «Χανούμισσα» πρὸς τῷ ἄλλῳ ἐνδιαφέροντι δι' ἡμᾶς τοῦ ἐν ἐπικοινωνίᾳ μετὰ τῆς Τουρκίας βιοῦντος καὶ ζωηρῶς αἰσθανομένου τὸν ἀντίκτυπον παντός ἐν αὐτῇ γεγονότος, ἔχει καὶ τὸ θελήγητρον τοῦ συγγρόνου. Εἶνε δὲ ἐξ ἀσφαλούς πηγῆς πᾶσαι αἱ ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ ἐκμυστηρεύσεις καὶ ἀποκαλύψεις, διότι ἡ συγγραφεὺς τῆς «Χανουμίσης», ἥτις καὶ «Κοσμοπολιτικὰ Διηγήματα» συνέγραψεν, ὡν πάντων αἱ σκηναὶ ὑπόκεινται ἐν Τουρκίᾳ, Περσίᾳ, καὶ Κίτῃ, ἐνδὸς δὲ καὶ ἐν Κρήτῃ, καὶ ἕτερον μυθιστόρημα ὑπὸ τὸν τίτλον «Δράμα ἐν Κωνσταντινουπόλει», λέγεται οὕσα ἀληθῆς Χανούμισσα, δραματεῦσα ἀπὸ τοῦ σουλτανικοῦ χαρεμιού μετὰ τινος Γάλλου ζωγράφου καὶ βιοῦσα ἐν Παρισίοις, νῦν συγγραφεὺς μυθιστορημάτων καὶ ἡρωϊκῶς συγχοῶνως μυθιστορημάτων.

Α.

Ὁ σουλτάνος εἶνε εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Ἀλέμ - Δάγ. Αἱ θυρίδες ἐπικαλύπτονται διὰ πυκνῶν παραπετασμάτων ἐρυθρῶν, δι' ὧν ἐκλάμπει ἀμυδρὰ ὑπέρυθρος λάμψις, χρωματίζουσα τὰς δειροστοιχίας τοῦ περιβόλου. Ἡ ἐξοχὴ γυμνὴ καὶ βουνώδης ἐκτείνεται περὶ τὰ ἀνάκτορα. Ἡ νύξ εἶνε αἰθρία, καὶ ἀστεροεὶς ὁ οὐρανός ἡ Μεγάλη Ἀρκτος σπινθηροβολεῖ ἀνωθεν τῆς Εὐρώπης¹, ἣν φαίνεται δεικνύουσα, ἐν δὲ τῇ ἀπεράντῳ ἐκείνῃ ἀσιατικῇ μοναξίᾳ — ἔνθα ἡ φαντασιοπληξία σουλτάνου κεκορησμένου τραφῆς καὶ ἡδονῶν ἀνήγειρε πολυτελεῖς ἐνδιαίτημα — βασιλευσὶ σιωπῇ.

Ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ συμπόσιου ὅλα εἶνε χαροπὰ. Αἱ πολυπληθεῖς λαμπάδες ἐπὶ τοῦ ἐκ ῥωσικοῦ λινοῦ ὑφάσματος τραπέζου ἀνδύλου, διὰ χρυσοῦ καὶ μετάξης κεντημένου, ἔκτακτον δίδουσι λάμψιν εἰς τὰ ἀργυρὰ καὶ ὑάλινα τῆς Βοημίας σκευῆ· οἱ ἐρυθροὶ καὶ χρυσοειδεῖς οἶνοι βέουσιν ἀφθόνως εἰς κύπελλα τοῦ καλλίστου κρυστάλλου. Οἱ δαιτυμόνες ἔχουσι τὰς παρειὰς ζωηρὰς καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς σπινθηροβόλους· ἡ αὐστηρὰ καὶ ἐπίσημος εὐπρέπεια, ἥτις ψυχραίνει τὴν εὐωχίαν, ἐξωρίσθη μετὰ τοῦ καθαροῦ ὕδατος. Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης ἐπιτρέπει νὰ γελωσῇ, νὰ ἄδωσι καὶ νὰ θραύσῃ τὰ ἐπὶ τῆς τραπέζης ποτήρια!

Καὶ τοὶ δύο ὄρα μετὰ τὸ μεσονύκτιον, τὸ δεῖπνον δὲν ἐπερατώθη ἔτι. Τὸ πιλᾶφ, τὸ τελευταῖον φαγητὸν παντός τουρκικοῦ γεύματος, δὲν παρετέθη, ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου τὰ ἐκ κίτρου *ματζιζούνα*, μετὰ τῶν σακχαροπῆκτων ὀπωρῶν, τὸ *καταῖφ*, ὁ *χαλ-*

βάς καὶ τέλος πάντα τὰ ἀνατολικά ἐδέσματα ἀφθονοῦσιν ἐπὶ τῶν δίσκων.

— Ἐλα, Φαῖδ-βέη, ἐν ἐρωτικῶν ἄσμα ἀκόμη, ἀνεφώνησε νέος τις δαιτυμῶν ἀνβαρύνεται τις τὸ ποτόν, δὲν βαρύνεται ὁμῶς τὸν ἔρωτα. Τί φρονεῖ ἡ Ὑμετέρη Μεγαλειότης;

— Βεβαίως· ἡ ἀγνωστὰ μέθη εἶνε ἡ τοῦ ἔρωτος, ἀπεκριθὴ ὁ σουλτάνος προτείνων τὸ ποτήριόν του εἰς τινὰ ἀγᾶν. Ἄχ! διατί νὰ μὴ διαρκῆ ἡ μία περισσύτερον τῆς ἄλλης; Διατί νὰ ἐπιφέρωσι καὶ ἡ μὲν καὶ ἡ δὲ τσαούτην ἀηδίαν μετὰ τοσοῦτον ζωηρὰν ἡδονήν;

— Ναί· διατί νὰ μὴ ἤμπορῆ κανεὶς νὰ εἶνε πάντοτε μεθυσμένος καὶ πάντοτε ἐρωτευμένος! ἐπανέλαβεν ὁ ποιητὴς Φαῖδ, ἀρπάσας κιθάραν, ἣν ἔδιδεν αὐτῷ Ἀραψ τις.

Καὶ ἀφαιρέσας τὸφέσιόν του, ἀπεκάλυψε μέτωπον νοῆμον, ἀνευ ῥυτίδων καὶ λυπηρῶν σκέψεων. Ὁ νέος βέης ἔμελε προανάκρουσμα, ὑποτρέμον ὡς καὶ τὰ λεπτὰ δάκτυλά του, καὶ γλυκὺ ἐν τὸ ὑγρὸν βλέμμα του.

Εἰς τὰς ἀρμονίας τῆς κιθάρας οἱ δαιτυμόνες ἔπασσαν τοὺς θορυβώδεις γέλωτάς των καὶ τὰς εὐφροσύνας φωνομιλίας των, καὶ στηρίζοντες ἐπὶ τῶν χειρῶν τὰς οἰνοβαρεῖς κεφαλὰς των ἠκούσθησαν μετὰ μεγάλῃ προσοχῇ τὸ αὐτοσχέδιον ποίημα τοῦ Φαῖδ:

Ὁραία Γιούλη, διατί «ἀνίκητον» σὲ κρίνουν;
Ποτὲ σὺ δὲν ἐπάλασας, εἰς μάχην δὲν ἐβρέθης;
Αἱ φλόγες δὲ τοῦ ἔρωτος ἀνίσθητον σ' ἀφίνουν;
Τὸ νέκταρ τοῦτο τῶν Θεῶν ποτὲ σὺ δὲν ἐγεύθης;

Μακρὰν κινδύνου ἠρώεις, εἰπέ μοι, πῶς καλεῖσαι;
Τὰ βλέφαρα δὲν ἔκλινας ποτὲ ὑπ' ἄλλου βλέμμα,
Πῶς! ἀνευ μάχης δύνασαι νικῆτρια νὰ ἦσαι;
Ἐχθρὸν μὴ ἀντικρύσασα, ἀνδρείας φέρεις στέμμα;

Ἄλλ' ἂν ποτε τὸ ἔπακρον σὲ εὖρη εὐτυχίας,
Ἐν πνοῇ τοῦ ἔρωτος γλυκὰ σὲ συγκινήσῃ
Μὲ δάκρυα βαρυστόνα ἐκ φλογερᾶς καρδίας,
Θὰ δύνασαι νὰ λέγῃσαι τῶν τροπαιοῦχων ἴση;

Μόλις ὁ Φαῖδ ἐπέβη τὴν πρώτην στροφὴν, καὶ παταγώδῃ ἀντήχησαν ἐπιφωνήματα.

— Τί ἄσμα ἐπενόησας!

— Ὅπόσον ἀπίθανον!

— Τόσον ὠραία μουσικὴ, καὶ αἱ λέξεις τόσον ἀνόητοι!

— Ὁρατε ποιητὰ, δὲν εἶσαι εἰς τὸν οἶστρον σου ἀπόψε.

— Γυνὴ ἀνίκητος! Τί ἱστορία εἶνε αὐτὴ ἣν μᾶς διηγείσαι; εἶπεν εἰρωνικῶς ὁ σουλτάνος. Ὑπάρχει μετὰξὺ τοῦ γένους τούτου μίαν μόνην γυνή, ἱκανὴ νὰ μᾶς ἀντιστῆ; Ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ μίαν γυνὴν περιφρονοῦσα ἐμέ;

— Ναί, μεγαλειότατε, ὑπάρχει μίαν καὶ τὴν γνωρίζω, ἀνεφώνησε ζωηρῶς ὁ Φαῖδ, προσβληθεὶς τὴν φιλοτιμίαν. Εἶναι νέα ὠραία καὶ ἀγνή. Μία οὐρὶ, ἥτις θὰ ἀπέκρουε τὸν ἔρωτα τῆς Ὑμετέρας Μεγαλειότητος...

— Μπᾶ! τρελλὸς εἶσαι, εἶπεν ὁ ἀξιωματικὸς Τζελλᾶλ-βέης, χαρῆς αὐλικός, λίαν εὐνοούμενος ὑπὸ τῶν εὐγενεστάτων χαρε-

μιῶν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐὰν ἡ ἐρωμένη σὲ ἀποκοῦρη, ἀποδείξεις ὅτι ἔχει ἄλλον ἐραστήν. Ἀρετὴ νικηθεῖσα δὲν νικάται πλέον.

— Ὅχι· δὲν ἔχει ἐραστήν οὐδὲ σύζυγον, ἀπορρίπτει δὲ πᾶσαν προσφερομένην λατρείαν! ἀνεφώνησεν ὁ ποιητὴς ἔτι μάλλον ἐνθουσιῶν.

— Εἶνε λοιπὸν δυνατόν, εἶπεν ὁ σουλτάνος σκεπτικῶς, νὰ ὑπάρχη εἰς τὸ Κράτος μου πλάσμα ὠραῖον, νέον καὶ γλυκὺ, μὴ ἔχον ἔρωτα εἰς τὴν καρδίαν, καὶ τὸ ὅποιον νὰ περιφρονηῖ καὶ ἐμὲ τὸν Σουλτάνον Ἀβδὺλ-Μετζίτ-Χάν;

— Μεγαλειότατε, βεβαίως Ὑμᾶς ὅτι ὑπάρχει, εἶπεν ὁ Φαῖδ.

— Τοιαύτη, ὥστε νὰ μὴ δελεασθῆ οὔτε ὑπὸ τῶν πολυτίμων κοσμημάτων, οὔτε ὑπὸ τῆς τιμῆς ἀπροσδοκίτου συζύξεως, οὔτε ὑπὸ τοῦ ἔρωτός μου; προσέθηκεν ὁ σουλτάνος.

— Ὅθ' ἀπεποιεῖτο τὴν Ὑμετέραν Μεγαλειότητα, ἔστω καὶ ἂν ἦτο αὐτὸς ὁ Ἅγιος Προφήτης ἡμῶν.

— Λοιπὸν, Φαῖδ, ἂν τοῦτο εἶνε ἀληθές, ἂν ὑπάρχη τοιαύτη γυνή, εἰπέ μοι ποῦ εἶνε; τὴν θέλω.

Ἐνθ' ὁ ποιητὴς ἤνοιγε τὸ στόμα ν' ἀποκριθῆ, ὁ σουλτάνος τῷ ἔνευσε νὰ σιωπήσῃ.

— Ὅχι ἐνώπιον τῶν φλυᾶρων τούτων, εἶπε μετὰ φωνῆς μόλις ἀκουσθείσης.

Ὁ σουλτάνος ἦτο τότε τριάκοντα ἐπτὰ ἐτῶν, ἐξησθενημένος ὑπὸ τοῦ ἔρωτος, τοῦ πότου, καὶ πρὸ πάντων τῆς ἀνίας, τῆς νόσου ἐκείνης, ἥτις ἀμαυροῖ τὴν ψυχὴν τῶν ἀνατολικῶν ἡγεμόνων. Ἦτο εὐειδής, ὑψηλοῦ ἀναστήματος, ἰσχνός, μὲ γένειον ἀραιὸν περὶ τὸ ὑπερήφανον πρόσωπόν του, μὲ στόμα ἐπαφρόδιτον, μὲ χαρακτῆρας τελείους καὶ βλέμμα αὐστηρὸν.

Γιὸς ὧν Χριστιανῆς ὁ Ἀβδὺλ-Μετζίτ, εἶχεν ἐνταύτῃ τὴν ἀνατολικὴν χάριν καὶ τὸ ὑπερήφανον κάλλος τοῦ Ταταρικοῦ γένους του. Κατέχοντα τὸ πολυτιμότερον δῶρον τοῦ γοητεύειν, τὸν ἡγάπων οἱ αὐλικοὶ του, τὸν ἐσέβοντο οἱ ὑπήκοοί του καὶ τὸν ἐλάτρευον αἱ ἐρωμένην του. Αὐτὸς ὁμῶς ἦτο κεκορησμένος, ἐπιθυμῶν μόνον νὰ λησμονηθῆ ὁ ἀνωφελὴς βίος του. Ἐπνιγε τοὺς διαλογισμούς του εἰς τὸ ποτήριόν του καὶ ἀπεκοιμήτο βαυκαλιζόμενος ὑπὸ τῶν ὀνείρων του.

Νυμφευθεὶς κατὰ τὸ δέκατον τέταρτον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ὡς παρὰ τοῖς Μουσουλμάνοις εἶθισται, μετὰ τῆς ὠραιοτάτης κόρης τοῦ αυτοκρατορικοῦ χαρεμιού, ὁ Ἀβδὺλ-Μετζίτ ἔσχεν ἀλληλοδιαδόχως τὰ ὠραιότατα πλάσματα τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀσίας.

Κατ' ἔτος, εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ *Kar-dil-gheçesi*, ἥτοι Νυκτὸς τῶν Φώτων, ἡ *Balidè Sultana* (βασιλομήτωρ) ὀφείλει ν' ἀνανεῖ τὸν γάμον τοῦτον, ἀγούσα εἰς τὸ κρόσκιον τοῦ *Τοπαγανέ* αὐτοπροσώπως νέαν δούλην πρὸς τὸν σεβαστὸν υἱὸν τῆς.

Εἶχε λοιπὸν ἰδεῖ πρὸ τῶν ποδῶν του καὶ περιβάλλει διὰ τῆς ἀγκάλης του σπανιωτάτους καὶ θελκτικωτάτους τύπους τοῦ κάλλους.

1. Τῆς εὐρωπαϊκῆς ὄχθης τοῦ Βοσπόρου.

Αί 'Αριστοκράτειδες τῶν Τούρκων εἰσὶ λευκαί, εὐσαρκοί, μετρίου ἀναστήματος, μὲ καστανόχρουν κόμην βραχύκοπτον μέχρι τῶν ὠτων, ἀλλὰ πίπτουσαν ὀπισθεν καὶ κυματίζουσαν μέχρι τῆς ὀσφύος. Τὰς χεῖρας ἔχουσι μικράς, μὲ ὄνυχας βεβαμμένους ἐρυθροῦς διὰ τῆς κινᾶς ἢ ἀλιχάνης¹, ἡ ἀφέλειά των εἶνε νηπιώδης καὶ κατέχει παρὰ ταῖς γυναῖξί τῆς 'Ανατολῆς τὸν τόπον τῆς αἰδοῦς, καρδίαν ἔχουσι τρυφερὰν καὶ εὐπειθῆ. Μὴ δυνάμεναι νὰ γίνωσι σύζυγοι παρακαλοῦσι τὸν 'Αλλάχ νὰ τὰς καταστήσῃ μητέρας.

Ἡ Κίρκασα εἶνε ὑψηλοῦ ἀναστήματος, βραδινῆ, ξανθῆ, μὲ πλουσίαν χρυσῆν κόμην, πεπελεγμένην εἰς πολυπληθεῖς πλοκάμους φθάνοντας μέχρι τῶν γονάτων, μὲ ἀμυγδαλωτοὺς ὀφθαλμούς, χρώματος κυανοπρασίνου. 'Ανατραφεῖσα πρὸς ἔρωτα καὶ οὐδένα ἄλλον γινώσκουσα νόμον, ἄλλον Θεόν, ἄλλον παράδεισον—ἀφοῦ τὴν βεβαιῶσιν ὅτι εἶνε οὐρὶ καὶ ὅτι, αἱ οὐρὶ εἶνε αἱ γυναῖκες τοῦ οὐρανοῦ—ζῆ καὶ ἀποθνήσκει ἐξ ἔρωτος.

Ἡ Γεωργιανή, δούλη καὶ αὕτη ὅπως ἡ ἀδελφὴ τῆς Κίρκασα, μελαγχροινῆ ὄμως καὶ ἀγρία, μὲ μέλκας ἀστραπηθόλους ὀφθαλμούς, ὡς ἀτιθάσσου τίγριδος, μὲ κόμην χρώματος γαγάτου, λεπτὴν ὡς μέταξον, μέλη εὐλύγιστα, κινούμενα μεθ' ἠδυπαθείας εἰς τὸν χορόν, οὐδὲν ἄλλο ἔχει ἐν τῇ καρδίᾳ ἢ τὴν φιλοδοξίαν τοῦ ἀρέσκειν εἰς τὸν αὐθέντην.

Ἡ Σμυρναία, εἶνε ὠραία κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὸ πρόσωπον, ἔχουσα δέρμα ὡς λευκὸν λειομέταξον ὑφασμα (ἀπλάξι), κόμην χρώματος ἀμαυροῦ ἠλέκτρον καὶ εὐμεγέθεις ὀφθαλμούς, οὗς φιλαρέσκως ἐπικαλύπτει ὑπὸ μακρὰς βλεφαρίδας, χαρίεσσα καὶ ἀπιστος, ὡς ἡ γαλῆ, παίζει μετὰ τοῦ ἔρωτος καὶ ἐμπάιζει αὐτόν.

Ἡ ἐκ Δαμασκοῦ, χαύνη καὶ δειλὴ, μὲ χαρακτῆρας θεῖους καὶ σῶμα νύμφης, μὲ ψυχὴν περιπαθῆ μὲν, ἀλλ' ἄνευ ὀρμῆς, πνίγουσα τὰς φλόγας, αἰτινες πλημμυροῦσιν ὑπὸ τὰ βλέφαρά της, ἐμπνέει ὅλον τὸν ἔρωτα, ὑφ' οὗ ἐμπνέεται.

Ἡ Ἑλληνοκαθολικὴ (Levantine), εἶνε φιλάρεσκος, πονηρὰ, γνωρίζει τὴν δύναμιν τῶν μεγάλων ὀφθαλμῶν της, οἵτινες δεσμεύουσι τὴν καρδίαν, ἐφ' ἣν ῥίπτονται. 'Ενδύεται μετὰ χάριτος, δεικνύουσα τὸν καμπύλον πόδα της. 'Αστατος, ἄνευ κκιᾶς, εὐαίσθητος, χωρὶς νὰ ἀφεθῆ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἔραστον, πωλεῖ ἀκριβὰ τὸν ἔρωτά της, καὶ γνωρίζει νὰ φυλάττῃ τὴν καρδίαν της.

Ἡ Ἀρμενίς, λευκῆ, ὡς ἀρχαῖον ἀγάλμα, μὲ ὀφθαλμούς αἰθιοπίδος, πνιγμένους ἐντὸς ἐκφράσεως ἠδυπαθείας, εἶνε ἐρωτικὴ καὶ γόνιμος. . .

Ὁ 'Αβδούλ-Μετζίτ εἶχε πάσας τὰς θελκτικὰς ταύτας γυναῖκας, καὶ αἱ θελεραί αὐτὰι ὑπάρξεις ἐμπαρῶνθησαν χάριν αὐτοῦ, καὶ ὅμως τὸ μέτωπόν του ἦτο σκυθρωπόν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του ἐξέφραζον ἀτονίαν. Εἶχε κενώσει τὸ ποτήριον τῆς ἡ-

δονῆς πρὶν ἐπιθυμήσῃ αὐτό, εἶχε κορεσθῆ ἔρωτος πρὶν αἰσθανθῆ τὴν δίψαν αὐτοῦ.

—'Εφέντηδες! ἐπανελάθεν ὁ 'Αβδούλ-Μετζίτ, πρὶν ἐγέρθῃ τῆς τραπέζης, δὲν εἶσθε τῆς γνώμης, ὅτι πάντα ταῦτα τὰ φῶτα μὰς τυφλοῦσιν, ὅτι αἱ εὐδίδι αὐτὰι μὰς βλάπτουσιν, ὅτι τὸ δεῖπνον τοῦτο εἶνε ἀτελεύτητον καὶ ὅτι τὰ ἄσματα τῶν μουσικῶν μὰς εἶνε ἀνδέστατα; . . Φαῖδ-βέη, ποιητὰ, ἐξηκολούθησεν ὁ σουλτάνος ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν νεαρόν αὐτοσχεδιαστὴν, δὲν δύνασαι νὰ μὰς εἰσάξῃς φῶς ἰλαρώτερον, εὐδίδαν γλυκυτέραν, διασκέδασιν ὑγιεστέρην καὶ ἀρμονίαν ὠραιότεράν ἐκείνης, ἣν εὐρίσκει τις ἐν τῷ ἀνακτόρῳ μου;

—Ναί, Μεγαλειότατε! . . .

Νεύσαντος δὲ τοῦ Φαῖδ πρὸς τοὺς ἀγάδες νὰ σηκώσωσι τὰς λαμπάδας καὶ τὰ θυμιατήρια, καὶ νὰ ἀπομακρύνωσι τοὺς μουσικούς, ἠνέφξεν ὁ ἴδιος τὰς θύρας, αἰτινες ἐκοινωνῶν πρὸς τὸν γεγλυμμένον ἐξώστην.

Ἡ σκοτεινὴ αἴθουσα ἐρωτίσθη πᾶραυτὰ ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τῆς σελήνης, ἡ δὲ ἀργυροειδὴς αὐτῆς λάμψις ἀντικατέστησεν τὴν ἐρυθροπὴν τῶν λαμπάδων.

Ὁ σουλτάνος καὶ οἱ αὐλικοὶ του ἠκολούθησαν τὸν ποιητὴν εἰς τὸν ἐξώστην.

[Ἐπιταί τὸν ἦχο.]

Η Λ Ο Ω Π Ι Θ Δ Υ Σ Ι Α
ΤΟΥ ΒΑΛΖΑΚ

«Λωποδυσία εἶνε ἡ πράξις, διὰ τῆς ὁποίας, ἀντικείμενόν τι μεταβαίνει ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα, ἄνευ βίας, ἄνευ διαρρήξεως, ἄνευ ἐξόδων, ἀλλ' ἀπλῶς μετ' ὀλίγης ἐπιδειξιότητος. Κἄποτε εἶνε ἀνάγκη εὐτυχῶν ἐμπνεύσεων καὶ πρωτοτύπων ἰδεῶν διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τις. . . » Τοιοῦτον τινὰ ὄρισμὸν τῆς λωποδυσίας δίδει ὁ κύριος δὲ Βαλζάκ ἂν δὲ πρὸ ἡμῶν ἀπαιτοῦνται διὰ τοὺς λωποδύτας, ὅπλα τινὰ ἀγγέμαχχα ἢ ἀμυντικά, ὀλίγα τετριμμένα πορτοφόλια καὶ ἐν δίπλωμα ἐντίμου μείας, δημοσιευθὲν διὰ τοῦ «'Αστυνομικοῦ Δελτίου», τοῦτο τὸ ἡγνὸς ὁ εὐφροστάτος συγγραφεὺς. Ἄλλὰ διὰ νὰ ἰδῆτε τί ἐγνώριζεν, ἀκούσατε τὴν ἐξῆς ἱστορίαν, τὴν ὁποίαν κἄπου διηγεῖται.

*

Ἡμέρην τινὰ ἡ κ' ἡμερα Ω . . . τεσσαρῶν τοῦτου, ἀλλὰ θελκτικωτάτῃ κυρία, ἔκρουε τὴν θύραν τοῦ δάκτορος Ε. . . ἱατροῦ εἰκόμῃ περὶ τὴν θεραπείαν τῶν ἐγκεφαλικῶν νοσημάτων.

Ἡ κόμισσα εἰσάγεται: παρευθῆ; καὶ μετὰ λογμῶν καὶ δακρύων ἐξέρχεται εἰς τὸν ἱατρὸν τὸ αἴτιον τῆς ἐπισκίψεως τῆς:

— Ἰατρε, εἶμαι μήτηρ εὐδαιμονομένη ἐν φουερὰ ἀπελιπίᾳ ἔχω υἱόν, ὅστις: εἶνε τὸν πᾶν δι' ἐμὲ καὶ τὸν σύζυγόν μου, υἱὸν μονογενῆ. . . Καὶ τὰ δάκρυα διέκοπτον αὐτὴν. —Ναί, ἱατρί μου, ἐπνεύλαθεν, υἱὸν μονογενῆ, διὰ τὸν ὅποιον ἀπο τινος γρόνου εἶμεθα ἐν φοικτῇ ἀνησυχίᾳ ἐφρίσκειται ἐν τῇ ἡλικίᾳ ἐκείνῃ καθ' ἣν τὰ πάθη ἀναπτύσσονται. . . Οὐδὲ χρημάτων, οὐδὲ τινος ἄλλου φειδόμεθα ἵνα τὸν καταστήσωμεν εὐτυχῆ, ἀλλ' οὐμὸι! ἀπὸ τινῶν μηνῶν παροῦσα ἄξει ἐπιφοῖα σιμετὰ ἐντελοῦς παραταλευσῶν τῶν φρενῶν. . . Ὅμιλετε πάντοτε περὶ κωμικῶν ἀμαυνοτήτων, τὰ ὅποια ἀπόλεσεν ἡ ἔδωκεν εἰς γυναῖκά τινα. Ἄλλ' οἱ λόγοι: του εἰσὶν ἀκατέληκτοι καὶ ἀνόητοι ἐν γένει. Ὑποθέτωμεν ὅτι ἠράσθη γυναϊκὸς τινος, οὗ ἴσως ἐντίμου καὶ διὰ νὰ εὐχαριστήσῃ αὐτὴν ἀνέλαθεν ἴσως ὑπογρῶσας ἀνωτέρας τῶν δυνάμεῶν του. Ἡ ὄσος ἤξυρε; ἱατρε! αὐτὸ εἶνε ἀπλὴ ὑπόθεσις. . .

Διότι ἐγὼ καὶ ὁ σύζυγός μου, ματαίως προσπαθοῦμεν νὰ ἀνακαλύψωμεν τὰ αἴτια τῆς παραρροσύνης του. . .

— Φέρετέ τον εἰς ἐμὲ, κυρία κόμισσα. . .

— Ὁ βιβαίως, ἱατρε, θὰ τὸν φέρω αὐριον τὴν μεσημέριαν.

— Ὁ πράξω ὑπὲρ αὐτοῦ, κυρία μου, ὅτι ἡ ἐπιστῆν ὑπαγορεύει.

Ὁ ἱατρὸς μετὰ μεγάλης προθυμίας συνοδεύει τὴν κόμισσαν μέχρι τοῦ ὀχήματός της; καὶ παρατηρεῖ τὰ οἰκόσημα καὶ τοὺς ἱπποκόμους της.

Τὴν ἐπαύριον, ἡ δὴθεν κόμισσα εἰσέρχεται εἰς τὸ κατῳκημα περιωνύμου ἀδαμαντοπώλου καὶ μετὰ πολὺν χρόνον συμφωνίαν, ἀπυραΐζει τέλους ν' ἀγοράσῃ κοσμηματὰ τ.να, ἀξίας ἐναντίοντα χιλιάδ φράγκων.

Σύρρα ἀφελῶς τὸ βαλάντιόν της, ἐξάγει δεκακισχιλία φράγκα εἰς τραπέζογραμμάτια, τὰ μετρεῖ, ἀλλὰ σκεφθεῖσα φαίνεται κάλλιον, τὰ ἐπαναθέτει εἰς τὴν θέσιν των καὶ λέγει εἰς τὸν ἀδαμαντοπώλῃν:

— Προτιμῶ νὰ με συνοδεύσῃ εἰς τὸν ὑπάλληλόν σας διὰ νὰ πληρώτῃ ὁ σύζυγός μου τὸ ποσὸν τοῦτο.

Ὁ ἀδαμαντοπώλης προσκαλεῖ νέον τινὰ, ὅστις χαίρον διὰ τὴν τιμὴν ἀναχωρεῖ μετὰ τῆς κομίσσης.

Μετ' ὀλίγα λεπτὰ ἡ ἀμαξία ἔσταται πρὸ τῆς θύρας τοῦ ἱατροῦ. Ἡ κυρία ἀνέχετα ταχέως καὶ τῷ λίγει:

— Ἰατρε, ἰδοὺ ὁ υἱός μου, σὰς ἀφίνω μόνος.

Καὶ ἐξερχομένη, λέγει εἰς τὸν ὑπάλληλόν του ἀδαμαντοπώλου:

— Ὁ σύζυγός μου εὐδ' σκεταί εἰς τὸ σπουδακτῆρόν του' εἰσέλθετε, ἵνα λάβητε τὰ χρηματὰ σας.

Ὁ ὑπάλληλος εἰσέρχεται, ἐνῶ ἡ κόμισσα καταβάσκει ταχέως, ῥίπτει εἰς τὴν ἀμαξίαν της καὶ γίνεταί ἄφαντος.

— Λοιπὸν, πατὴρ μου, ἔλεγον ὁ ἱατρὸς, γνωρίζεις περὶ τίνος πρόκειται; Εἶπέ μοι, τί αἰσθάνεται; τί συμβαίνει ἐν τῇ νεανικῇ σου κεφαλῇ;

— Τί συμβαίνει ἐν τῇ κεφαλῇ μου; κύριε! οὐδὲν ἄλλο εἶμῃ, ὅτι σὰς φέρω τὸν λογαριασμόν νὰ πληρώσῃτε τὸ ἀδάμαντα;

— Τὸ γνωρίζω τοῦτο, εἶπεν ὁ ἱατρὸς ἀποθῶν τὸν λογαριασμόν, τὸ γνωρίζω. . .

— Ἀποῦ λοιπὸν τὸ γνωρίζετε, μετρήσατέ μοι τὰ χρήματα!

— Ἦσυχαστε δὲ τοὺς ἀδάμαντας; καὶ τοῦ τοὺς ἔδρες, παρακαλῶ; Τί ἀπέγειναν; Ὅμιλεῖτε ὅσον θέλετε; σὰς ἀκούω μεθ' ὑπομονῆς. . .

— Ἄλλα πρόκειται νὰ μου τοῦ; πληρώσῃτε, κύριε; Ἐνεύνησα χιλιάδας φράγκων.

— Διατί;

— Τί ὡς εἶπῃ διατί; ἠρώτησεν ὁ νεανίας, τοῦ ὁποίου οἱ ὀφθαλμοὶ ἤρχισαν νὰ σπινθηροβολῶσι.

— Μάλιστα! Διατί νὰ σοῦ τοὺς πληρώσω;

— Διατί; ἡ κυρία κόμισσα ἤγγρασε πρὸ ὀλίγου τοῦ ἀδάμαντα; ἐκ τοῦ κατῳκημάτος σας!

— Ἄ! τωραμάλιστα! Εἶπέ μοι λοιπὸν ποῖα εἶνε ἡ κόμισσα αὕτη;

— Ἡ σύζυγός σας!

Καὶ τῷ περνοῦσῆς τὴν λογαριασμόν

— Ἄλλὰ, τέκνον μου, εἶνε γνωστὸν ὅτι ἐγὼ ἔχω τὴν εὐτυχίαν νὰ εἶμαι ἱερός καὶ ἡγρός. . .!

Τότε ὁ οὐσυχῆς ὑπάλληλος, ἐξήφθη, ὁ δὲ ἱατρὸς κλέσας τοὺς ὑπεροπίας του διέταξε νὰ τὸν συλλάβωσι, τοῦθ' ὅπερ εἶτι μάλλον ἐξηγέρωσε τὸν νέον.

— Εἶσθε κλέπται, δολοφόνοι, ἡσται! ἔκραξεν.

Ἄλλ' ἐπὶ πύλου, ἐπαύθη καὶ ἐξήγγισεν τὰ πάτια εἰς τὸν ἱατρὸν.

Τότε ἐνώσθη ἡ κλοπὴ αὕτη, ἡ τῶν παραδόξος καὶ μετὰ τῆς εὐφροίας διαπράχθησα. Ὅλοι αἱ ἀνακρίσεις καὶ ἔρευναι τῆς ἀστονομίας ἀπέθωσαν μάταιαι, οὐδεὶς ἐτιμωρήθη, διότι ἡ ψευδὴς κόμισσα ἐσφόντισεν ἐπιτηδεῖως ν' ἀποκρύψῃ καὶ τοὺς ἀκολούθους της, αἵτινες ἦσαν συνένουχοι, καὶ τὴν ἐνοικιστήσαν ἀμαξίαν.

Ἄλλ' ὅλη αὕτη ἡ ἱστορία ἐνετυπώθη βαθείως εἰς τὴν μ' ἡμῶν. . . τῶν ἀδαμαντοπώλων.

*

Πῶς σὰς ἐφάνη ἡ ἱστορία αὕτη; Νομίζετε, ὅτι πράγματι συνέβη; Ὅχι! ἀπλῶς τὴν ἐπεννόησεν ὁ Βαλζάκ.

Τὸ νόστιμον ὅμως εἶνε, ὅτι μετὰ τὴν δημοσίευσίν της, δύο τρεῖς λωποδύται ἠθέλησαν νὰ τὴν πρᾶγματῶσιν ἡσται. Ἄλλ' εἶτε διότι ἠθέλησαν νὰ κλέψωσι ξένην ἰδέαν, εἶτε διότι δὲν ἦσαν τόσον ἐπιτηδεῖοι ὅσον ἡ φανταστικὴ κόμισσα τοῦ Βαλζάκ, ὅχι μόνον ἀπέτυχον, ἀλλὰ καὶ κατεδικάσθησαν εἰς δέκα μνηστῶν φυλάκιον.

1. Εἶδος φυτοῦ τοῦ γένους τῶν σαλικαρίων